

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 25 lutego 2014 r.

Poz. 239

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY I ROZWOJU¹⁾

z dnia 5 lutego 2014 r.

w sprawie ramowych programów przeszkoleń dla członków załóg statków morskich²⁾

Na podstawie art. 74 ust. 4 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim (Dz. U. Nr 228, poz. 1368, z 2012 r. poz. 1068 oraz z 2013 r. poz. 852) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ramowe programy:

- 1) podstawowych przeszkoleń w zakresie bezpieczeństwa i ochrony – określa załącznik nr 1 do rozporządzenia, który obejmuje:
  - a) ramowy program przeszkolenia w zakresie indywidualnych technik ratunkowych,
  - b) ramowy program przeszkolenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej – stopień podstawowy,
  - c) ramowy program przeszkolenia w zakresie elementarnych zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej,
  - d) ramowy program przeszkolenia w zakresie bezpieczeństwa własnego i odpowiedzialności wspólnej,
  - e) ramowy program przeszkolenia w zakresie problematyki ochrony na statku;
- 2) przeszkoleń w zakresie bezpieczeństwa i ochrony – określa załącznik nr 2 do rozporządzenia, który obejmuje:
  - a) ramowy program przeszkolenia w zakresie udzielania pierwszej pomocy medycznej,
  - b) ramowy program przeszkolenia w zakresie sprawowania opieki medycznej nad chorym,
  - c) ramowy program przeszkolenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej – stopień wyższy,
  - d) ramowy program przeszkolenia w zakresie bezpieczeństwa dla członków załóg łodzi rybackich w żegludze krajowej,
  - e) ramowy program przeszkolenia w celu uzyskania świadectwa ratownika,
  - f) ramowy program przeszkolenia w celu uzyskania świadectwa starszego ratownika,
  - g) ramowy program przeszkolenia w zakresie obsługi i wykorzystania ECDIS,
  - h) ramowy program przeszkolenia dla członków załóg z przydzielonymi obowiązkami w zakresie ochrony,
  - i) ramowy program przeszkolenia oficera ochrony statku,
  - j) ramowy program przeszkolenia uaktualniającego w zakresie indywidualnych technik ratunkowych,
  - k) ramowy program przeszkolenia uaktualniającego w zakresie ochrony przeciwpożarowej – stopień podstawowy,
  - l) ramowy program przeszkolenia uaktualniającego w zakresie ochrony przeciwpożarowej – stopień wyższy,

¹⁾ Minister Infrastruktury i Rozwoju kieruje działem administracji rządowej – gospodarka morską, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury i Rozwoju (Dz. U. poz. 1391).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/106/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie minimalnego poziomu wyszkolenia marynarzy (Dz. Urz. UE L 323 z 03.12.2008, str. 33, z późn. zm.).

- m) ramowy program przeszkolenia uaktualniającego w zakresie sprawowania opieki medycznej nad chorym,
- n) ramowy program przeszkolenia uaktualniającego w celu uzyskania świadectwa ratownika,
- o) ramowy program przeszkolenia uaktualniającego w celu uzyskania świadectwa starszego ratownika.

2. Ramowe programy dodatkowych szkoleń specjalistycznych – określa załącznik nr 3 do rozporządzenia, który obejmuje:

- 1) ramowy program przeszkolenia w zakresie przewozu ładunków niebezpiecznych;
- 2) ramowy program przeszkolenia w zakresie eksploatacji zbiornikowców do przewozu gazów skroplonych – stopień podstawowy;
- 3) ramowy program przeszkolenia w zakresie eksploatacji zbiornikowców do przewozu produktów naftowych oraz chemikaliów – stopień podstawowy;
- 4) ramowy program przeszkolenia w zakresie eksploatacji zbiornikowców do przewozu gazów skroplonych – stopień wyższy;
- 5) ramowy program przeszkolenia w zakresie eksploatacji zbiornikowców do przewozu produktów naftowych – stopień wyższy;
- 6) ramowy program przeszkolenia w zakresie eksploatacji zbiornikowców do przewozu chemikaliów – stopień wyższy;
- 7) ramowy program przeszkolenia w zakresie zarządzania kryzysowego i zachowań ludzkich;
- 8) ramowy program przeszkolenia w zakresie kierowania tłumem;
- 9) ramowy program przeszkolenia w zakresie bezpieczeństwa dla członków załóg bezpośrednio obsługujących pasażerów w pomieszczeniach pasażerskich;
- 10) ramowy program przeszkolenia w zakresie bezpieczeństwa pasażerów i ładunku oraz szczelności kadłuba na statku pasażerskim typu ro-ro;
- 11) ramowy program przeszkolenia w zakresie wykorzystania radaru i ARPA na poziomie operacyjnym;
- 12) ramowy program przeszkolenia w zakresie wykorzystania radaru i ARPA na poziomie zarządzania;
- 13) ramowy program przeszkolenia w zakresie manewrowania dużymi statkami i statkami o nietypowych charakterystykach manewrowych;
- 14) ramowy program przeszkolenia w zakresie nautycznego dowodzenia statkiem;
- 15) ramowy program przeszkolenia w zakresie dowodzenia siłownią okrętową;
- 16) ramowy program przeszkolenia w zakresie współpracy ze służbami SAR;
- 17) ramowy program przeszkolenia w zakresie znajomości Międzynarodowego kodeksu zarządzania bezpieczną eksploatacją statków i zapobieganiem zanieczyszczeniu;
- 18) ramowy program przeszkolenia w zakresie obsługi siłowni o napędzie innym niż tłokowy silnik spalinowy;
- 19) ramowy program przeszkolenia w zakresie obsługi i konserwacji układów zasilania o napięciu przekraczającym 1 kV.

3. Ramowe programy szkoleń GMDSS określają przepisy w sprawie świadectw operatora urządzeń radiowych.

4. Objasnienia symboli i skrótów stosowanych w ramowych programach szkoleń, o których mowa w ust. 1–3, zawiera załącznik nr 4 do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.³⁾

Minister Infrastruktury i Rozwoju: *E. Bieńkowska*

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone pkt 8.1–8.26, 8.29, 8.33 oraz 9.1–9.5 załącznika do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 13 lipca 2005 r. w sprawie programów szkoleń i wymagań egzaminacyjnych w zakresie kwalifikacji zawodowych marynarzy (Dz. U. Nr 173, poz. 1445, z 2009 r. Nr 44, poz. 355 oraz z 2010 r. Nr 55, poz. 334), które zgodnie z art. 149 ust. 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim (Dz. U. Nr 228, poz. 1368, z 2012 r. poz. 1068 oraz z 2013 r. poz. 852) utraciło moc z dniem 26 lipca 2013 r.

RAMOWE PROGRAMY PODSTAWOWYCH PRZESZKOLEŃ W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY

1. Ramowy program przeszkolenia w zakresie indywidualnych technik ratunkowych

1.1.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE INDYWIDUALNYCH TECHNIK RATUNKOWYCH*				
	Zakres przeszkolenia:	stopień podstawowy				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	14	6			20

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.19. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Wprowadzenie: 1. Rodzaje zagrożeń życia na morzu. 2. Sygnały wzywania pomocy na morzu według MPDM. 3. Organizacja ratownictwa życia na morzu w Polsce i na świecie.	1				1
2	Wyposażenie ratunkowe statków: 1. Indywidualne i zbiorowe środki ratunkowe: 1) pasy ratunkowe – konstrukcja, wyposażenie, zasady użycia; 2) koła ratunkowe – konstrukcja, rozmieszczenie na statku, zasady użycia; 3) kombinezony ratunkowe i środki ochrony cieplnej, konstrukcja, zasady użycia; 4) łodzie ratunkowe – otwarte, zakryte, specjalne – wyposażone w system gazoszczelny i zraszania, wodowane w systemie zrzutowym, ratownicze – konstrukcja i wyposażenie, żurawiki łodziowe, konstrukcja i zasady działania; 5) pneumatyczne tratwy ratunkowe – konstrukcja, wyposażenie, rozmieszczenie, zamocowanie; 6) sposoby wodowania tratw ratunkowych, wodowanie przy pomocy pochylni i żurawików, zwalniające hydrostatyczne; 7) morskie systemy ewakuacyjne, konstrukcja, zasady działania. 2. Radiowe środki wzywania pomocy: 1) częstotliwości i sygnały wzywania pomocy przez radiostację (w tym radiotelefon UKF); 2) formułowanie i nadawanie komunikatów o niebezpieczeństwie w języku polskim i angielskim; 3) obsługa radiotelefonu UKF; 4) radiopławy EPIRB – konstrukcja, zasady działania, sposób użycia; 5) transponder radarowy i transponder AIS – konstrukcja, zasady działania, sposób użycia.	6	1			7

3	<p>Techniki ewakuacji ludzi ze statku:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zasady ogólne: <ol style="list-style-type: none"> 1) zarządzanie alarmu, podział funkcji w trakcie alarmu, wyposażenie osobiste; 2) drogi dojścia do zbiorowych środków ratunkowych, opuszczenie statku w czasie pożaru lub wycieku oleju na powierzchnię morza. 2. Ewakuacja przy pomocy łodzi ratunkowej – opuszczenie łodzi na wodę. 3. Ewakuacja przy pomocy pneumatycznej tratwy ratunkowej: <ol style="list-style-type: none"> 1) wodowanie pneumatycznej tratwy ratunkowej; 2) wejście do pneumatycznej tratwy ratunkowej; 3) pobyt w pneumatycznej tratwie ratunkowej. 4. Ewakuacja załogi na łódź ratowniczą innego statku. 	3				3
4	<p>Techniki ratowania rozbitków z powierzchni morza (w tym ze zbiorowych środków ratunkowych):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zasady przżycia, zachowanie się w oczekiwaniu na pomoc, alarm „człowiek za burtą” – omówienie organizacji manewrów. 2. Manewry statku i łodzi ratowniczej. 3. Ratowanie przez inny statek – wykorzystanie sprzętu statkowego, elementy IAMSAR. 4. Ratowanie przez łódź ratowniczą. 5. Typowe błędy popełniane w trakcie ewakuacji i ratowania ludzi na morzu – na podstawie orzecznictwa lub raportów instytucji badających wypadki morskie (izby morskie; Państwowa Komisja Badania Wypadków Morskich). 	2				2
5	<p>Ewakuacja załogi statku przez śmigłowiec:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie statku do ewakuacji załogi: <ol style="list-style-type: none"> 1) naprowadzenie śmigłowca; 2) sposoby komunikacji; 3) zasady bezpieczeństwa w trakcie akcji ewakuacyjnej. 2. Rodzaje urządzeń ratowniczych stosowanych w akcjach ewakuacyjnych (demonstracja eksploatacji urządzeń ratowniczych). 3. Organizacja i przebieg akcji ewakuacyjnej. 4. Ratowanie rozbitków znajdujących się w zbiorowych środkach ratunkowych i na powierzchni morza. 	2				2
6	<p>Ćwiczenia na basenie lub wodach otwartych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ćwiczenia z indywidualnymi środkami ratunkowymi: <ol style="list-style-type: none"> 1) zakładanie pasa ratunkowego i prawidłowy skok w pasie ratunkowym do wody z małej wysokości i z wysokości co najmniej 2,5 m; 2) posługiwanie się kołem ratunkowym w wodzie; 3) metoda wciągania rozbitka do wnętrza łodzi ratunkowej. 2. Ćwiczenia z pneumatyczną tratwą ratunkową: <ol style="list-style-type: none"> 1) wchodzenie na przewróconą pneumatyczną tratwę ratunkową; 2) odwracanie przewróconej pneumatycznej tratwy ratunkowej; 3) samodzielne wejście do pneumatycznej tratwy ratunkowej z wody; 4) metody wciągania do pneumatycznej tratwy ratunkowej osoby nieprzytomnej; 5) skok do pneumatycznej tratwy ratunkowej; 6) zbiorowa ewakuacja do pneumatycznej tratwy ratunkowej metodami ze statku i z wody z uwzględnieniem następujących elementów: <ol style="list-style-type: none"> a) wyznaczenie dowódcy pneumatycznej tratwy ratunkowej, 		3			3

	b) wyznaczenie dwóch osób „nieprzytomnych”, c) holowanie „nieprzytomnych” do pneumatycznej tratwy ratunkowej, d) wejście wyznaczonych osób do pneumatycznej tratwy ratunkowej, e) wciągnięcie „nieprzytomnych” i wejście pozostałych osób, zajęcie miejsc w pneumatycznej tratwie ratunkowej; 7) umiejętność użycia dryfkotwy; 8) umiejętność obsługi wyposażenia pneumatycznej tratwy ratunkowej; 9) umiejętność podejmowania czynności zwiększających szansę przetrwania. 3. Zakładanie pętli ratunkowej w wodzie. 4. Ćwiczenia z termoizolacyjnymi kombinezonami ratunkowymi różnych typów.					
7	Pirotechniczne środki sygnałowe: 1. Omówienie i demonstrowanie zasad działania i bezpiecznego użycia: 1) pławki świetlno-dymnej „człowiek za burta”; 2) pławki pomarańczowej; 3) rakiety spadochronowej; 4) pochodni czerwonej; 5) wyrzutni linki ratunkowej, z uwzględnieniem wymiany sponki. 2. Demonstracja przez instruktora pirotechnicznych środków sygnałowych.		2			2
	Razem	14	6			20

II. Wymagania wstępne

Brak.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Zagadnienia w zakresie podanym w treściach przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Rozróżnianie rodzajów zagrożeń, które mogą wystąpić na statku, lokalizowanie i używanie środków ratunkowych znajdujących się na statku, posługiwanie się pirotechnicznymi środkami sygnałowymi, obsługiwanie radiowych środków wzywania pomocy, zachowywanie się w sytuacjach, takich jak:

- opuszczanie statku,
- przebywanie w tratwie ratunkowej i łodzi ratunkowej,
- przebywanie w wodzie.

2. Ramowy program przeszkolenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej – stopień podstawowy

1.2.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ*				
	Zakres przeszkolenia:	stopień podstawowy				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	6,5	9,5			16

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.20. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Wprowadzenie: 1. Program kursu. 2. Bezpieczeństwo podczas ćwiczeń. 3. Ogólne wymagania techniczne statku i obowiązki załogi w zakresie prewencji i walki z pożarem.	0,5				0,5
2	Teoria pożaru: 1. Zjawiska fizyczne i reakcje chemiczne spalania. 2. Charakterystyka pożaru, warunki powstania i rozwoju pożaru. 3. Właściwości materiałów palnych.	1,5				1,5
3	Przyczyny pożarów na statkach.	0,5				0,5
4	Zapobieganie pożarom na statkach: 1. Ogólne zasady zapobiegania pożarom. 2. Procedura ogólna podczas operacji pożarowo niebezpiecznych. 3. Konstrukcyjna ochrona przeciwpożarowa.	0,5				0,5
5	Wykrywanie pożarów: 1. Stałe instalacje wykrywczcze i alarmowe pożaru. 2. Systemy wykrywania dymu metodą próbkowania. 3. Sygnalizacja ostrzegawcza.	0,5	0,5			1
6	Budowa, użytkowanie i rozmieszczenie sprzętu pożarniczego: 1. Rodzaje gaśnic i koce gaśnicze. 2. Gaśnice przewożne i ich rodzaje. 3. Sprzęt do wytwarzania piany. 4. Sprzęt i armatura wodna. 5. Aparaty oddechowe i ucieczkowe. 6. Wyposażenia strażackie. 7. Sprzęt ratowniczy i reanimacyjny.	0,5	2			2,5
7	Budowa i użytkowanie stałych instalacji gaśniczych: 1. Instalacje wodno-hydrantowe. 2. Automatyczne instalacje tryskaczowe. 3. Instalacje zraszające i mgłowe. 4. Instalacje pianowe. 5. Instalacje gazowe. 6. Instalacje proszkowe. 7. Instalacje równoznaczne do CO ₂ . 8. Instalacje gazu obojętnego.	0,5	2			2,5

8	Organizacja walki z pożarem na statku: 1. Alarmy pożarowe. 2. Rozkłady alarmowe. 3. Zadania indywidualne. 4. Plan ochrony przeciwpożarowej. 5. Środki łączności. 6. Procedury walki z pożarem. 7. Procedury bezpieczeństwa. 8. Ćwiczenia pożarowe. 9. Dozór pożarowy. 10. Szkolenie przeciwpożarowe i książka bezpieczeństwa pożarowego.	1	1			2
9	Techniki walki z pożarem: 1. Grupy pożarów i metody gaszenia. 2. Postępowanie po zauważeniu pożaru. 3. Natarcie i osłona przy użyciu stałych instalacji gaśniczych. 4. Zagrożenia podczas walki z pożarem i zasady bezpieczeństwa.	0,5				0,5
10	Środki gaśnicze: 1. Woda. 2. CO ₂ . 3. Piana gaśnicza (środki pianotwórcze). 4. Czyste chlorowęglowodory. 5. Aerozole. 6. Test – dobór środków gaśniczych.	0,5				0,5
11	Ćwiczenia poligonowe: 1. Pomiar (demonstracja) temperatury zapłonu. 2. Gaszenie małych pożarów przy użyciu gaśnic: proszkowych, pianowych, CO ₂ i wodnych. 3. Gaszenie dużych pożarów przy użyciu różnych strumieni wody i piany. 4. Przejście przez przestrzeń wypełnioną pianą lekką. 5. Użycie sprzętu ratowniczego i gaśniczego oraz utrzymywanie łączności w komorze dymowej w czasie ćwiczeń przy użyciu aparatów oddechowych. 6. Akcja ratowniczo-gaśnicza w warunkach rozległego pożaru w maszynowni lub pomieszczeniu mieszkalnym przy użyciu aparatów oddechowych, środków łączności oraz sprzętu i instalacji gaśniczych.		4			4
	Razem	6,5	9,5			16

II. Wymagania wstępne

Brak.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Zagadnienia w zakresie podanym w treściach przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Właściwe używanie sprzętu pożarniczego do walki z pożarem, w tym: aparatów oddechowych, w zależności od rodzaju pożaru i ilości zaangażowanych osób, stosowanie procedur bezpieczeństwa własnego i statku oraz reagowanie na zagrożenie pożarem, wykorzystywanie sprzętu przenośnego do walki z pożarem na statku.

3. Ramowy program przeszkolenia w zakresie elementarnych zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej

1.3.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE ELEMENTARNYCH ZASAD UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY MEDYCZNEJ*				
	Zakres przeszkolenia:	stopień podstawowy				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	5,5	5,5			11

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.13. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Wiadomości wstępne, podstawy prawne.	0,5				0,5
2	Podstawy anatomii i fizjologii człowieka istotne w udzielaniu pierwszej pomocy medycznej i ratowaniu życia.	1				1
3	Rodzaje pozycji (ułożenia) poszkodowanego konieczne do prawidłowego udzielenia pierwszej pomocy medycznej.	0,5	0,5			1
4	Postępowanie w przypadku utraty przytomności.	0,5	1			1,5
5	Reanimacja.	0,5	1,5			2
6	Postępowanie w przypadku krwawienia.	0,5	1			1,5
7	Opanowanie szoków.	0,5	0,5			1
8	Postępowanie w przypadku zwęglenia, oparzeń (w tym chemikaliami) i porażenia prądem. Stopnie i rodzaje oparzeń.	1				1
9	Ratowanie i przygotowanie poszkodowanego do transportu.	0,5	1			1,5
	Razem	5,5	5,5			11

II. Wymagania wstępne

Brak.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

W zakresie zagadnień podanym w treściach przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Podejmowanie działań w zakresie udzielania pierwszej pomocy zawartych w programie szkolenia, a w szczególności: rozpoznanie zatrzymania krążenia, przeprowadzenie resuscytacji krążeniowo-oddechowej dorosłego, ułożenie poszkodowanego w pozycji bezpiecznej, zatamowanie krwawienia, rozpoznanie i unieruchomienie złamania, zabezpieczenie poszkodowanego w szoku pourazowym, udzielenie pierwszej pomocy przy oparzeniach.

4. Ramowy program przeszkolenia w zakresie bezpieczeństwa własnego i odpowiedzialności wspólnej

1.4.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA WŁASNEGO I ODPOWIEDZIALNOŚCI WSPÓLNEJ*				
	Zakres przeszkolenia:	stopień podstawowy				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	18	2,5			20,5

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.21. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Wprowadzenie, materiały źródłowe, omówienie dokumentów, przepisy międzynarodowe: 1. Konwencja STCW. 2. Konwencja SOLAS (w szczególności rozdział IX – kodeks ISM, rozdział X – kodeks ISPS). 3. Konwencje MOP (w szczególności konwencja MLC). 4. Kodeks IMDG. 5. Konwencja MARPOL.	0,5				0,5
2	Rodzaje zagrożeń na statku: 1. Kolidzja. 2. Pożar. 3. Mielizna. 4. Uszkodzenie kadłuba. 5. Ładunek niebezpieczny. 6. Pasażerowie „na gapę”. 7. Piraci. 8. Pasażer jako „ładunek specjalny”. 9. Terroryzm. 10. Inne.	1				1
3	Znajomość statkowych planów alarmowych. Oznakowanie i umiejętność korzystania z planów alarmowych.	0,5	0,5			1
4	Sygnaly alarmowe i znajomość obowiązków przyporządkowanych rozkładem alarmowym.	1				1
5	Sposoby prewencji zagrożeń wymienionych w lp. 2.	1				1
6	Znajomość: 1. Dróg ewakuacji – zewnętrznych i wewnętrznych. 2. Systemów alarmowych.	1				1
7	Rozlewy na morzu jako efekt: 1. Kolidzji. 2. Wejścia na mieliznę. 3. Zatonięcia. 4. Transferu ładunku.	1				1
8	Podstawowe wiadomości na temat ochrony środowiska morskiego: 1. Procedury ładunkowe (pobieranie paliwa). 2. Konwencja MARPOL.	2				2
9	Bezpieczeństwo i środki bezpieczeństwa: 1. Warunki pracy na statku. 2. Potencjalne zagrożenie. 3. Używane środki ochrony zdrowia.	1				1

10	Środki ostrożności podjęte przed wejściem do przestrzeni zamkniętych: 1. Na zbiornikowcach do przewozu ropy, gazu, chemikaliów. 2. Na kontenerowcach. 3. Na innych typach statków. 4. Procedury przed wejściem do przestrzeni zamkniętych.	1				1
11	Przestrzeganie zasad bezpiecznej pracy.	0,5				0,5
12	Znajomość międzynarodowych przepisów BHP (MOP).	1				1
13	Język angielski, zrozumienie poleceń w różnych relacjach na statku: 1. Polecenia wydawane w sytuacjach zagrożenia.		1			1
14	Wzajemne zależności pomiędzy członkami załogi: 1. Typy ludzkich charakterów. 2. Jak rozpoznać osobowość. 3. Różnice religijne a tolerancja. 4. Pielęgnowanie dobrych stosunków międzyludzkich na statku.	2	0,5			2,5
15	Odpowiedzialność wspólna: 1. Warunki zatrudnienia. 2. Prawa członka załogi. 3. Obowiązki członka załogi.	2				2
16	Zagrożenia: 1. Alkohol. 2. Narkotyki.	1				1
17	Komunikacja – efektywność, bariery w komunikowaniu się.	0,5	0,5			1
18	Odpoczynek, zmiany wacht i stres jako warunki wpływające na marynarzy.	1				1
	Razem	18	2,5			20,5

II. Wymagania wstępne

Brak.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Zagadnienia w zakresie podanym w treściach przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Komunikowanie się z załogą, wydawanie komend, podporządkowywanie się komendom, rozpoznawanie zagrożeń na statku i odpowiednie reagowanie w sytuacjach, gdy wystąpi zagrożenie, właściwe stosowanie środków ochrony osobistej. Właściwe interpretowanie zagadnień w zakresie podanym w programie, ze szczególnym uwzględnieniem znajomości statkowych planów alarmowych, sygnałów alarmowych oraz obowiązków przyporządkowanych planem alarmowym, reagowanie w przypadku wystąpienia sytuacji zanieczyszczenia środowiska lub wycieku substancji szkodliwych. Dodatkowo: rozróżnianie zachowań ludzi oraz rozumienie zagrożeń spowodowanych uzależnieniami.

5. Ramowy program przeszkolenia w zakresie problematyki ochrony na statku

1.5.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE PROBLEMATYKI OCHRONY NA STATKU*				
	Zakres przeszkolenia:	stopień podstawowy				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	4				4

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 3.27. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu.

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Ochrona żeglugi i portów morskich: 1. Definicje, zagrożenia (terroryzm, piractwo, rozboje). 2. Polityka ochrony żeglugi i portów morskich. 3. Procedury i środki ochrony na statkach i w portach. 4. Dokumentowanie zdarzeń naruszających ochronę. 5. Kluczowe zagadnienia systemu ochrony.	1				1
2	Zagrożenia w żegludze: 1. Techniki omijania środków ochrony. 2. Podstawowe techniki rozpoznawania zagrożeń (piractwo, rozbój). 3. Broń i materiały niebezpieczne. 4. Ochrona podstawowa.	2				2
3	Metodologia ochrony – znaczenie i konieczność stosowania: 1. Wymagania formalne. 2. Ćwiczenia i alarmy próbne.	1				1
	Razem	4				4

II. Wymagania wstępne

Brak.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Zagadnienia w zakresie podanym w treściach przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Rozpoznawanie zagrożeń dla bezpieczeństwa żeglugi, wybór i realizowanie odpowiednich procedur ochrony.

RAMOWE PROGRAMY PRZESZKOLEŃ W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY

1. Ramowy program przeszkolenia w zakresie udzielania pierwszej pomocy medycznej

2.1.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY MEDYCZNEJ*				
	Zakres przeszkolenia:	stopień średni				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	13	7			20

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.14. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Zasady udzielania pierwszej pomocy medycznej w stanach zagrożenia życia.	0,5	1			1,5
2	Zestaw do udzielania pierwszej pomocy medycznej.	0,5	0,5			1
3	Anatomia i fizjologia człowieka – elementy istotne w udzielaniu pierwszej pomocy medycznej i ratowaniu życia.	2	0,5			2,5
4	Zatrucia na statkach, rodzaje substancji trujących – pierwsza pomoc w zatruciach.	1	0,5			1,5
5	Badanie poszkodowanego.	1	0,5			1,5
6	Złamania, zwichnięcia, skręcenia, urazy kręgosłupa – pierwsza pomoc, rodzaje unieruchomień.	1	1			2
7	Oparzenia, zdercia naskórka, odmrożenia.	1	2			3
8	Złamania, złamania z przemieszczeniem i uszkodzenia mięśni.	1	1			2
9	Opieka medyczna nad uratowanymi osobami.	1				1
10	Zasady korzystania z radiowych porad medycznych.	1				1
11	Podstawy farmakologii, zastosowanie podstawowych leków.	1				1
12	Zasady dezynfekcji i sterylizacji, zaopatrywanie ran.	1				1
13	Wstrząs kardiogeny, wstrząs anafilaktyczny.	1				1
	Razem	13	7			20

II. Wymagania wstępne

Ukończone przeszkolenie w zakresie elementarnych zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Zagadnienia w zakresie podanym w treści przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Podejmowanie działań w zakresie udzielania pierwszej pomocy zawartych w programie szkolenia, a w szczególności: przeprowadzenie resuscytacji krążeniowo-oddechowej dorosłego, rozpoznanie i unieruchomienie złamania, zatamowanie krwotoku tętniczego i żylnego, rozpoznanie i opatrzenie odmrożenia, przygotowanie do transportu poszkodowanego z podejrzeniem złamania kręgosłupa.

2. Ramowy program przeszkolenia w zakresie sprawowania opieki medycznej nad chorym

2.2.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE SPRAWOWANIA OPIEKI MEDYCZNEJ NAD CHORYM*				
	Zakres przeszkolenia:	stopień wyższy				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	31	10			41

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.15. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Pierwsza pomoc – przypomnienie.		5			5
2	Rodzaje wypadków.	5	2			7
3	Sposoby pielęgnacji chorego.	1	1			2
4	Choroby.	4				4
5	Zatrucia (alkoholem, narkotykami, chemikaliami).	2				2
6	Prowadzenie defibrylacji.		1			1
7	Leczenie i zabiegi stomatologiczne.	2				2
8	Przypadki ginekologiczne, ciąża, poród.	2				2
9	Opieka medyczna nad rozbitkami.	2				2
10	Przypadki śmiertelne na morzu.	1				1
11	Pomoc zewnętrzna (<i>medical radio</i>).	1	1			2
12	Prewencja chorobowa.	2				2
13	Kontrola warunków bytowych na statku.	2				2
14	Przepisy medyczne, zapisy w odpowiednich dokumentach okrętowych.	2				2
15	Lekarstwa i sprzęt medyczny.	2				2
16	Dostawy i przeglądy lekarstw oraz sprzętu medycznego.	3				3
	Razem	31	10			41

II. Wymagania wstępne

Ukończone przeszkolenie w zakresie elementarnych zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej oraz w zakresie udzielania pierwszej pomocy medycznej.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Zagadnienia w zakresie podanym w treściach przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Podejmowanie działań w zakresie udzielania pierwszej pomocy zawartych w programie szkolenia, a w szczególności: rozpoznawanie zatrzymania krążenia u dorosłego, postępowanie z chorym nieprzytomnym, przeprowadzenie resuscytacji krążeniowo-oddechowej dorosłego, wykonywanie defibrylacji, ułożenie pacjenta w pozycji bezpiecznej, zatamowanie krwawienia, rozpoznawanie i opatrywanie złamań, opatrywanie oparzeń termicznych i prądem elektrycznym, postępowanie z chorym we wstrząsie, rozpoznawanie i leczenie doraźne podstawowych schorzeń w obrębie jamy brzusznej i klatki piersiowej, postępowanie w przypadku podejrzenia chorób przenoszonych drogą płciową i tropikalnych, wykonywanie płukania żołądka, rozpoznawanie zatrucia, stwierdzanie zgonu i rozpoznawanie nieodwracalnych znamion śmierci.

3. Ramowy program przeszkolenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej – stopień wyższy

2.3.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ*				
	Zakres przeszkolenia:	stopień wyższy				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	17	13			30

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 2.03. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Wprowadzenie: 1. Program kursu. 2. Bezpieczeństwo podczas ćwiczeń. 3. Dokumenty normatywne IMO. 4. Ogólne wymagania techniczne statku i obowiązki.	0,5				0,5
2	Teoria pożaru: 1. Zjawiska fizyczne i reakcje chemiczne spalania. 2. Charakterystyka pożaru i warunki powstania i rozwoju pożaru. 3. Właściwości materiałów palnych. 4. Pomiar (demonstracja) temperatury zapłonu. 5. Ocena właściwości palnych materiału (ładunku) na podstawie kart informacyjnych. 6. Metody gaszenia i grupy pożarów.	2				2
3	Prewencja pożarowa na statkach: 1. Zagrożenie pożarowe statków (pomieszczeń). 2. Przyczyny pożarów. 3. Ogólne zasady zapobiegania pożarom. 4. Procedura prowadzenia prac gorących i pożarowo niebezpiecznych. 5. Ocena stanu atmosfery. 6. Procedura prac gorących i wchodzenie do przestrzeni zamkniętych. 7. Budowa i użytkowanie eksplozometrów i analizatorów tlenu. 8. Konstrukcyjne zabezpieczenie przeciwpożarowe statków.	2,5				2,5
4	Organizacja walki z pożarem na statku: 1. Opracowanie rozkładów alarmowych. 2. Podział załogi na sekcje pożarowe i ich zadania. 3. Metody gaszenia i strategia walki z pożarami na statku. 4. Walka z pożarami ładunków niebezpiecznych. 5. Zapewnienie stateczności statku podczas użycia wody do gaszenia. 6. Sterowanie systemami wentylacji i instalacjami paliwowymi i elektrycznymi. 7. Łączność i koordynacja działań. 8. Informacje niezbędne do kierowania akcją ratowniczo-gaśniczą. 9. Plany ochrony przeciwpożarowej. 10. Szkolenie przeciwpożarowe na statku i książka bezpieczeństwa pożarowego. 11. Plan utrzymania i konserwacji urządzeń ochrony przeciwpożarowej.	2	1			3

5	Procedury walki z pożarami: 1. Statek w morzu. 2. Statek w porcie i stoczni: koordynacja działań z portowymi jednostkami ratowniczo-gaśniczymi. 3. Statek przewożący ładunki niebezpieczne. 4. Zbiornikowce. 5. Opracowanie procedury gaszenia ładunków niebezpiecznych na podstawie kodeksu IMDG.	2	1			3
6	Ćwiczenia walki z pożarami na statkach: 1. Cele szkoleniowe. 2. Metodyka i tematy ćwiczeń. 3. Ćwiczenie wzorcowe: walka z rozległym pożarem na statku.	2	3			5
7	Obsługa techniczna i użytkowanie sprzętu pożarowego: 1. Gaśnice przenośne. 2. Gaśnice przewożne. 3. Sprzęt do wytwarzania piany. 4. Sprzęt i armatura wodna. 5. Aparaty oddechowe i ucieczkowe. 6. Sprzęt reanimacyjny. 7. Sprzęt ratowniczy.	2				2
8	Obsługa techniczna i użytkowanie instalacji wykrywczych i alarmowych: 1. Systemy wykrywcze dymu metodą próbkowania. 2. Stałe instalacje wykrywcze i alarmowe. 3. Sygnalizacja ostrzegawcza.		1			1
9	Budowa i użytkowanie stałych instalacji gaśniczych: 1. Instalacje wodno-hydrantowe. 2. Automatyczne instalacje tryskaczowe. 3. Instalacje zraszające i mgłowe. 4. Instalacje pianowe. 5. Instalacje gazowe. 6. Instalacje proszkowe. 7. Instalacje alternatywne do CO ₂ . 8. Instalacje gazu obojętnego.	2	2			4
10	Niebezpieczne zjawiska podczas gaszenia pożarów: 1. Sucha destylacja. 2. Reakcje chemiczne. 3. Pożary w ekonomizerach. 4. Pożary w pomocniczych kotłach wodnorurkowych.	2				2
11	Pierwsza pomoc: akcja ratownicza podczas pożaru.		1			1
12	Badanie przyczyn pożarów i opracowywanie raportów.		2			2
13	Seminarium: 1. Wymiana doświadczeń o rzeczywistych pożarach na statkach. 2. Materiały studialne pożarów na statkach i uzyskane doświadczenia.		2			2
	Razem	17	15			30

II. Wymagania wstępne

Posiadanie świadectwa przeszkolenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej stopnia podstawowego.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Zagadnienia w zakresie podanym w treściach przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Kierowanie operacjami zapobiegania i walki z pożarem, w tym przy współpracy z portem, organizowanie i szkolenie grup do walki z pożarem w morzu i w porcie, wykonywanie obsługi technicznej instalacji i sprzętu pożarniczego, analizowanie wypadków pożarów i wykonywanie sprawozdań, sprawowanie kontroli nad osobami poszkodowanymi w pożarach. Wykorzystywanie sprzętu przenośnego do walki z pożarem na statku, uruchamianie stacjonarnych instalacji gaśniczych oraz kierowanie akcją gaśniczą na statku.

4. Ramowy program przeszkolenia w zakresie bezpieczeństwa dla członków załóg łodzi rybackich w żegludze krajowej

2.4.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA DLA CZŁONKÓW ZAŁÓG ŁODZI RYBACKICH W ŻEGLUDZE KRAJOWEJ*				
	Zakres przeszkolenia:	stopień podstawowy				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	13	5			18

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.33. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Wprowadzenie: 1. Rodzaje zagrożeń życia na morzu. 2. Sygnały wzywania pomocy na morzu według MPDM. 3. Organizacja ratownictwa życia na morzu w Polsce i na świecie. 4. Przepisy prawa UE i prawa polskiego, w tym komunikaty administracji morskiej skierowane bezpośrednio do statków rybackich.	2				2
2	Wposażenie ratunkowe jednostek: 1. Indywidualne i zbiorowe środki ratunkowe: 1) pasy ratunkowe – konstrukcja, wyposażenie, zasady użycia; 2) koła ratunkowe – konstrukcja, rozmieszczenie na jednostce, zasady użycia; 3) sposób wodowania tratw ratunkowych. 2. Radiowe środki wzywania pomocy: 1) częstotliwości i sygnały wzywania pomocy; 2) formułowanie i nadawanie komunikatów o niebezpieczeństwie w języku polskim i angielskim; 3) obsługa radiotelefonu UKF; 4) transponder radarowy – konstrukcja, zasady działania, sposób użycia.	2				2
3	Ewakuacja ludzi z jednostki: 1. Zasady ogólne: 1) wyposażenie osobiste; 2) zbiorowe środki ratunkowe. 2. Ewakuacja pneumatycznej tratwy ratunkowej: 1) wodowanie pneumatycznej tratwy ratunkowej; 2) wejście do pneumatycznej tratwy ratunkowej; 3) pobyt w pneumatycznej tratwie ratunkowej. 3. Ewakuacja załogi na łódź ratowniczą statku innej jednostki.	1				1
4	Techniki ratowania rozbitków z powierzchni morza (w tym ze zbiorowych środków ratunkowych): 1. Zasady przeżycia, zachowanie się w oczekiwaniu na pomoc, ratowanie człowieka za burtą. 2. Ratowanie przez łódź ratowniczą. 3. Typowe błędy popełniane w trakcie ewakuacji i ratowania ludzi na morzu – na podstawie orzecznictwa lub raportów instytucji badających wypadki morskie (izby morskie; Państwowa Komisja Badania Wypadków Morskich).	1				1

5	Ewakuacja przez śmigłowiec: 1. Przygotowanie jednostki do ewakuacji załogi: 1) naprowadzenie śmigłowca; 2) sposoby komunikacji; 3) zasady bezpieczeństwa w trakcie akcji ewakuacyjnej. 2. Organizacja i przebieg akcji ewakuacyjnej. 3. Ratowanie rozbitków znajdujących się w zbiorowych środkach ratunkowych i na powierzchni morza.	2				2
6	Ćwiczenia na basenie lub wodach otwartych: 1. Ćwiczenia z indywidualnymi środkami ratunkowymi: 1) zakładanie pasa ratunkowego; 2) posługiwanie się kołem ratunkowym w wodzie; 3) metoda wciągania rozbitka do wnętrza łodzi ratunkowej. 2. Ćwiczenia z pneumatyczną tratwą ratunkową: 1) wchodzenie na przewróconą pneumatyczną tratwę ratunkową; 2) odwracanie przewróconej pneumatycznej tratwy ratunkowej; 3) samodzielne wejście do pneumatycznej tratwy ratunkowej z wody; 4) metody wciągania do pneumatycznej tratwy ratunkowej osoby nieprzytomnej; 5) skok do pneumatycznej tratwy ratunkowej; 6) umiejętność obsługi wyposażenia pneumatycznej tratwy ratunkowej; 7) umiejętność podejmowania czynności zwiększających szansę przetrwania; 8) holowanie osoby nieprzytomnej do tratwy ratunkowej. 3. Omówienie i demonstrowanie zasad użycia pirotechnicznych środków sygnałowych.		2			2
7	Rodzaje zagrożeń na statku: 1. Kolidzja. 2. Pożar. 3. Mielizna. 4. Uszkodzenie kadłuba.	1				1
8	Bezpieczeństwo i środki bezpieczeństwa: 1. Warunki pracy na jednostce. 2. Potencjalne zagrożenia. 3. Używane środki ochrony zdrowia i życia.	1				1
9	Zagrożenia: 1. Alkohol. 2. Narkotyki.	1				1
10	Podstawy anatomii i fizjologii człowieka istotne w udzielaniu pierwszej pomocy medycznej i ratowaniu życia.	0,5				0,5
11	Rodzaje pozycji (ułożenia) poszkodowanego konieczne do prawidłowego udzielenia pierwszej pomocy medycznej.		0,5			0,5
12	Postępowanie w przypadku utraty przytomności, reanimacja, postępowanie w przypadku krwawienia, zwięglenia, oparzeń (w tym chemikaliami) i porażen prądem.	0,5	0,5			1

13	Ochrona przeciwpożarowa na jednostce: 1. Rodzaje gaśnic. 2. Materiały łatwopalne. 3. Grupy pożarów i metody gaszenia. 4. Postępowanie po zauważeniu pożaru. 5. Zagrożenia podczas walki z pożarem i zasady bezpieczeństwa. 6. Gaszenie pożarów z użyciem podręcznych środków gaśniczych.	1	2			3
	Razem	13	5			18

II. Wymagania wstępne

Brak.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Zagadnienia w zakresie podanym w treściach przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Rozróżnianie rodzajów zagrożeń, które mogą wystąpić na jednostce, lokalizowanie i używanie środków ratunkowych znajdujących się na jednostce, posługiwanie się środkami sygnałowymi, zachowywanie się w sytuacjach zagrożenia, takich jak: opuszczanie jednostki, przebywanie w tratwie ratunkowej, łodzi ratunkowej oraz przebywanie w wodzie. Komunikowanie się z załogą, wydawanie komend, podporządkowywanie się komendom, odpowiednie reagowanie w sytuacjach zagrożenia, reagowanie w przypadku wystąpienia następujących sytuacji: zanieczyszczenia środowiska, wycieku substancji szkodliwych, stosowanie środków ochrony osobistej, właściwie używanie sprzętu gaśniczego będącego na wyposażeniu jednostki do walki z pożarem.

5. Ramowy program przeszkolenia w celu uzyskania świadectwa ratownika

2.5.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W CELU UZYSKANIA ŚWIADECTWA RATOWNIKA*				
	Zakres przeszkolenia:	stopień podstawowy				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	13	17			30

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.23. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	<p>Wprowadzenie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wymagania prawne związane z przeszkoleniem w celu uzyskania świadectwa ratownika morskiego według Konwencji STCW. 2. Wymagania specjalne dla ratowników morskich na statkach pasażerskich. 3. Zadania łodzi ratunkowych i ratowniczych. 	0,5				0,5
2	<p>Statkowe zbiorowe środki ratunkowe i łodzie ratownicze:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rodzaje, konstrukcja i wyposażenie: <ol style="list-style-type: none"> 1) tratw ratunkowych; 2) łodzi ratunkowych; 3) łodzi ratowniczych. 2. Sposoby wodowania i podnoszenia oraz użycia mechanizmów zwalniających: <ol style="list-style-type: none"> 1) tratw ratunkowych; 2) łodzi ratunkowych – systemy zrzutowe, systemy grawitacyjne, sposoby użycia mechanizmów zwalniających pod obciążeniem i bez obciążenia; 3) łodzi ratowniczych. 3. Przeglądy i konserwacja mechanizmów zwalniających. 4. Odwracanie do normalnego stanu: <ol style="list-style-type: none"> 1) tratw ratunkowych; 2) łodzi ratunkowych; 3) łodzi ratowniczych. 5. Silniki łodzi ratunkowych: <ol style="list-style-type: none"> 1) uruchamianie silnika; 2) systemy chłodzenia; 3) systemy ładowania akumulatorów; 4) systemy gaśnicze – instrukcja zraszaczowa; 5) systemy zasilania w powietrze łodzi gazoszczelnych; 6) systemy odwadniające; 7) przeglądy i konserwacja. 6. Silniki łodzi ratowniczych: <ol style="list-style-type: none"> 1) silniki zabudowane; 2) przygotowanie do uruchomienia, uruchamianie, obsługa; 3) przeglądy i konserwacja. 7. Morskie systemy ewakuacyjne: <ol style="list-style-type: none"> 1) konstrukcja i sposoby ewakuacji; 2) przeglądy i konserwacja. 	4	1			5

3	Opuszczanie statku: 1. Oznakowanie wyposażenia ratunkowego, miejsc zbiórek i dróg ewakuacyjnych. 2. Przyczyny ewakuacji załogi statku i pasażerów. 3. Czynności podejmowane po ogłoszeniu alarmu opuszczenia statku. 4. Czynności podejmowane w celu wodowania środków ratunkowych: 1) łodzi ratunkowych; 2) tratw ratunkowych. 5. Obowiązki kierującego jednostką ratunkową podczas wodowania.	3				3
4	Wykorzystanie łodzi ratowniczych w alarmie „człowiek za burtą” (MOB) i alarmie opuszczenia statku: 1. Przygotowanie do wodowania i wodowanie łodzi ratowniczej w czasie ruchu statku i na postoju. 2. Zajmowanie miejsc w łodzi. 3. Komunikacja ze statkiem macierzystym. 4. Podnoszenie łodzi ratowniczej. 5. Współpraca ze śmigłowcem. 6. Obowiązki kierującego łodzią ratowniczą.	2				2
5	Przetrwanie w zbiorowych środkach ratunkowych: 1. Zagrożenie dla życia rozbitków. 2. Zachowanie się na środkach ratunkowych celem przetrwania do czasu przybycia pomocy. 3. Użycie wyposażenia środków ratunkowych w celu zwiększenia możliwości wykrycia i lokalizacji. 4. Obowiązki dowódcy zbiorowego środka ratunkowego. 5. Współpraca ze śmigłowcem w czasie podejmowania rozbitków.	2				2
6	Sygnalizacja w niebezpieczeństwie: 1. Radiowe urządzenia ratunkowe EPIRB, SART, UKF. 2. Pirotechniczne środki sygnalizacyjne. 3. Komunikat wzywania pomocy w niebezpieczeństwie. 4. Sygnały wzywania pomocy. 5. Użycie heliografu. 6. Sygnały ratownicze.	2				
7	Udzielanie pierwszej pomocy rozbitkom na środku ratunkowym: 1. Hipotermia – sposoby przeciwdziałania. 2. Apteczka – wykorzystanie do udzielenia pierwszej pomocy.	1,5	1			2,5
8	Ćwiczenia ze środkami ratunkowymi i łodzią ratowniczą: 1. Postawienie przewróconej pneumatycznej tratwy ratunkowej. 2. Wiosłowanie i sterowanie łodzią ratunkową wg kompasu. 3. Wykorzystanie dryfkotwy łodzi ratunkowej i łodzi ratowniczej. 4. Uruchamianie silnika łodzi ratunkowej. 5. Manewrowanie łodzią ratunkową i łodzią ratowniczą. 6. Uruchamianie silnika łodzi ratunkowej i ratowniczej.		6			6
	Razem	15	8			23

II. Wymagania wstępne

Posiadanie świadectwa przeszkolenia w zakresie indywidualnych technik ratunkowych.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

W zakresie konstrukcji, obsługi i wyposażenia tratw i łodzi ratunkowych, urządzenia do opuszczania tratw i łodzi ratunkowych i łodzi ratowniczych, metod podnoszenia tratw i łodzi ratunkowych, zasad obsługi tratwy i łodzi ratunkowej oraz łodzi ratowniczej, zasad wykorzystania faleria, dryfkotwy i innych urządzeń, sposobów zmniejszenia skutków hipotermii i zapobiegania jej powstawaniu, sposobów grupowania tratw i podejmowania rozbitków łodzią ratowniczą.

IV. Umiejętności

Kierowanie łodzią ratowniczą oraz tratwą lub łodzią ratunkową podczas wodowania i po zwodowaniu, obsługa silnika łodzi ratowniczej i ratunkowej, kierowanie rozbitkami na środkach ratunkowych, wykorzystanie urządzeń do lokalizacji, łączności i sygnalizacji, zastosowanie pierwszej pomocy w stosunku do rozbitków.

6. Ramowy program przeszkolenia w celu uzyskania świadectwa starszego ratownika

2.6.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W CELU UZYSKANIA ŚWIADECTWA STARSZEGO RATOWNIKA*				
	Zakres przeszkolenia:	stopień wyższy				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	13	6			19

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.24. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Konstrukcja szybkiej łodzi ratowniczej: 1. Rodzaje i budowa kadłubów. 2. Rodzaje stosowanych silników napędowych. 3. Przygotowanie i uruchamianie silnika, obsługa (silniki zaburtowe i wbudowane), przechodzenie z biegu naprzód na bieg wstecz. 4. Śruby napędowe. 5. Pędnik wodno-strumieniowy.	3				3
2	Opuszczanie i podejmowanie szybkiej łodzi ratowniczej: 1. Rodzaje i budowa urządzeń i mechanizmów opuszczania i uwalniania szybkiej łodzi ratowniczej. 2. Środki bezpieczeństwa przy opuszczaniu i podejmowaniu z wody szybkiej łodzi ratowniczej. 3. Zachowanie i rozmieszczenie obsady szybkiej łodzi ratowniczej w trakcie opuszczania i podejmowania. 4. Współpraca szybkiej łodzi ratowniczej ze statkiem macierzystym. 5. Obsługa urządzeń opuszczających szybkiej łodzi ratowniczej.	2				2
3	Wypożyczenie nawigacyjne i ratownicze szybkiej łodzi ratowniczej: 1. Wypożyczenie nawigacyjne – rodzaje i zastosowanie. 2. Wypożyczenie ratownicze wykorzystywane w poszukiwaniu i podejmowaniu rozbitków. 3. Wypożyczenie medyczne do zabezpieczenia rozbitka i udzielenia pierwszej pomocy na pokładzie szybkiej łodzi ratowniczej.	2				2
4	Odwracanie (nadawanie właściwej pozycji) szybkiej łodzi ratowniczej: 1. Przewrócenie szybkiej łodzi ratowniczej, przyczyny. 2. Urządzenia i systemy ułatwiające odwracanie szybkiej łodzi ratowniczej. 3. Techniki odwracania szybkiej łodzi ratowniczej. 4. Zachowanie i rozmieszczenie członków załogi po przewróceniu i w trakcie odwracania szybkiej łodzi ratowniczej. 5. Przygotowanie szybkiej łodzi ratowniczej do dalszego działania.	1				1
5	Wzory poszukiwań: 1. Wykorzystywanie znanych metod poszukiwania z uwzględnieniem specyfiki szybkiej łodzi ratowniczej. 2. Wpływ warunków hydrometeorologicznych na skuteczność poszukiwania. 3. Poszukiwanie we współpracy z innymi szybkiej łodzi ratowniczej. 4. Poszukiwanie przy naprowadzaniu z jednostki macierzystej, śmigłowca lub innych jednostek uczestniczących w akcji. 5. Wykorzystanie przyrządów nawigacyjnych.	1				1

6	Manewrowanie szybką łodzią ratowniczą: 1. Manewrowanie w trudnych warunkach morskich, przy małej i dużej prędkości. 2. Podejście do burty statku w ruchu z użyciem falenia i bez falenia, dociąganie do burty statku i podjęcie łodzi. 3. Manewrowanie przy ograniczonej widoczności. 4. Podejmowanie rozbitków z wody. 5. Podejmowanie rozbitków ze zbiorowych środków ratunkowych, użycie dryfkotfy do podejmowania. 6. Holowanie i łączenie w zespoły tratw ratunkowych. 7. Przekazywanie rozbitków na pokład śmigłowca i statku.	1	6			7
7	Ocena gotowości szybkiej łodzi ratowniczej: 1. Stan techniczny szybkiej łodzi ratowniczej. 2. Materiały pędne. 3. Gotowość układu napędowego. 4. Ocena sprawności urządzeń nawigacyjnych. 5. Ocena sprawności systemu opuszczenia i podejmowania szybkiej łodzi ratowniczej. 6. Możliwości natychmiastowego uruchomienia i wykorzystania szybkiej łodzi ratowniczej. 7. Przegląd i konserwacja szybkiej łodzi ratowniczej.	1				1
8	Sytuacje awaryjne: 1. Szybka łódź ratownicza jako środek ratunkowy (w wypadku awarii innych dostępnych środków ratunkowych). 2. Utrzymanie szybkiej łodzi ratowniczej na wodzie, w przypadku uszkodzenia jej kadłuba lub silnika. 3. Wykonanie podstawowych napraw w sytuacji awaryjnej.	2				2
	Razem	13	6			19

II. Wymagania wstępne

Posiadanie ważnego świadectwa przeszkolenia w zakresie indywidualnych technik ratunkowych oraz ważnego świadectwa ratownika.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Konstrukcja, obsługa i wyposażenie szybkiej łodzi ratowniczej, urządzenia do opuszczania szybkich łodzi ratowniczych, metody stawiania przewróconych szybkich łodzi ratowniczych, zasady manewrowania szybką łodzią ratowniczą w niepomyślnych warunkach pogodowych, sposoby przygotowania szybkiej łodzi ratowniczej do natychmiastowego użycia, zasady współpracy ze śmigłowcem.

IV. Umiejętności

Znajomość budowy, konserwacji, naprawy i wyposażenia szybkich łodzi ratowniczych, kierowanie urządzeniami i środkami do opuszczania i podnoszenia szybkich łodzi ratowniczych, kierowanie podnoszeniem i opuszczaniem powszechnie stosowanej szybkiej łodzi ratowniczej, kierowanie szybką łodzią ratowniczą po jej opuszczeniu, obsługa silnika szybkiej łodzi ratowniczej.

7. Ramowy program przeszkolenia w zakresie obsługi i wykorzystania ECDIS

2.7.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE OBSŁUGI I WYKORZYSTANIA ECDIS*				
	Zakres przeszkolenia:	poziom operacyjny				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	10	10		20	40

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.27. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia i symulator).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Systemy informacji przestrzennej GIS. 2. Aspekty prawne, standaryzacja systemów ECDIS. 3. Charakterystyka podstawowych typów systemów map elektronicznych (ECDIS, RCDS i ECS). 4. Baza danych tworzona dla potrzeb ECDIS (WEND, ośrodki RECC). 5. Podstawowe funkcje nawigacyjne ECDIS. 6. Prezentacja danych ECDIS (ENC/SENC oraz RNC/SRNC). 7. Urządzenia nawigacyjne współpracujące z ECDIS. 8. Prezentacja danych z urządzeń nawigacyjnych w ECDIS. 9. Planowanie, monitorowanie i rejestracja podróży w systemach ECDIS. 10. Zobrazowanie oraz funkcje prezentacji dodatkowych informacji nawigacyjnych. 11. Aktualizacja danych, rejestracja danych nawigacyjnych, kontrola poprawnego funkcjonowania ECDIS, funkcje <i>back-up</i>. 12. Serwis ARCS, AVCS, TADS. 13. Alarmy, ostrzeżenia oraz błędna interpretacja prezentowanych danych. 14. Nawigacja pilotowa z wykorzystaniem ECDIS. 	10	10		20	40
	Razem	10	10		20	40

II. Wymagania wstępne

Brak.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Wskazane zagadnienia w zakresie podanym w treściach przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Wykorzystywanie ECDIS w prowadzeniu bezpiecznej nawigacji, w tym w planowaniu podróży z uwzględnieniem potencjalnych niebezpieczeństw nawigacyjnych, dostępnych źródeł ostrzeżeń nawigacyjnych i pogodowych.

8. Ramowy program przeszkolenia dla członków załóg z przydzielonymi obowiązkami w zakresie ochrony

2.8.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE DLA CZŁONKÓW ZAŁÓG Z PRZYDZIELONYMI OBOWIĄZKAMI W ZAKRESIE OCHRONY*				
	Zakres przeszkolenia:	stopień średni				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	3	2			5

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 3.26. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Przestrzeganie postanowień planu ochrony statku – konieczność przestrzegania postanowień: 1. Definicje elementów ochrony żeglugi i portów morskich. 2. Międzynarodowa polityka ochrony żeglugi i portów morskich. 3. Odpowiedzialność rządów, instytucji i osób zaangażowanych w ochronę żeglugi i portów morskich. 4. Procedury i poziomy ochrony – wzajemne relacje statek – port. 5. Raportowanie i informowanie o zdarzeniach w ochronie. 6. Procedury i wymagania wobec ćwiczeń i alarmów próbnych wymaganych przez kodeks ISPS. 7. Procedury kontroli osób i ładunku, monitorowanie punktów wrażliwych.	1				1
2	Rozpoznawanie ryzyka i zagrożeń ochrony statku: 1. Deklaracja ochrony i zgłoszenie przybycia – analiza zapisów. 2. Techniki omijania środków ochrony stosowane przez piratów i przestępców. 3. Potencjalne zagrożenia. 4. Rozpoznawanie broni i materiałów niebezpiecznych. 5. Zarządzanie tłumem. 6. Kontrole nieinwazyjne.	1	1			2
3	Sprawdzanie skuteczności systemu ochrony statku: 1. Techniki monitorowania obszarów zastrzeżonych. 2. Kontrola dostępu do statku oraz jego obszarów zastrzeżonych. 3. Monitorowanie pokładu i obszaru wokół statku. 4. Metody kontroli zapasów statkowych. 5. Kontrola zaokrętowania i wyokrętowania osób.	0,5	0,5			1
4	Sprzęt ochrony – zasady skutecznego i bezpiecznego użycia: 1. Wyposażenie i systemy ochrony. 2. Testy, sprawdzenie poprawności działania.	0,5	0,5			1
	Razem	3	2			5

II. Wymagania wstępne

Brak.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Zagadnienia w zakresie podanym w treściach przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Rozpoznawanie zagrożeń dla bezpieczeństwa żeglugi, przeprowadzanie kontroli statku i ocena stanu jego ochrony, wybór i realizowanie odpowiednich procedur ochrony, rozróżnianie rodzajów wyposażenia i systemów ochrony oraz znajomość ich ograniczeń.

9. Ramowy program przeszkolenia oficera ochrony statku

2.9.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE OFICERA OCHRONY STATKU*				
	Zakres przeszkolenia:	stopień wyższy				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	10,5	4,5			15

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 3.19. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Wprowadzenie: 1. Przedstawienie celu i programu szkolenia. 2. Rozwój polityki bezpieczeństwa i ochrony na morzu: 1) międzynarodowe organizacje morskie; 2) prawodawstwo międzynarodowe i polskie; 3) definicje dotyczące bezpieczeństwa i ochrony; 4) podejmowanie działań prawnych w sytuacjach zagrożenia. 3. Konwencja SOLAS – relacja pomiędzy kodeksem ISM i kodeksem ISPS.	1				1
2	Terroryzm – dzieje, istota, motywy: 1. Historia. 2. Definicje. 3. Rodzaje. 4. Terroryzm morski – specyfika i przykłady.	1				1
3	Rozpoznawanie, identyfikacja i sposoby postępowania z przedmiotami niebezpiecznymi (broń, materiały wybuchowe, niebezpieczne narzędzia, narkotyki): 1. Podział. 2. Ogólna charakterystyka. 3. Zasada działania. 4. Potencjalne zagrożenia.	1	1			2
4	Poziomy ochrony: 1. Definicje poziomów ochrony. 2. Wymagane procedury. 3. Wprowadzanie procedur ochrony.	1				1
5	Ocena ryzyka na statku: 1. Metody oceny ryzyka. 2. Narzędzia oceny ryzyka. 3. Przegląd statku. 4. Wyposażenie statku i systemy ochrony na statku. 5. Ograniczenie operacyjne. 6. Testowanie, kalibracja i utrzymanie systemów na statku (pożarowy, wodny, balastowy).	1				1
6	Plan ochrony portu – utrzymywania ochrony na statku na styku statek – port.	1				1

7	Rodzaje aktualnych zagrożeń w żegludze morskiej: 1. Porwania. 2. Nielegalni pasażerowie. 3. Piractwo. 4. Podłożenia ładunków wybuchowych. 5. Procedury ewakuacji na statku.	1				1
8	Zachowania ludzkie: 1. Typy zachowań. 2. Rozpoznawanie osób potencjalnie zagrażających. 3. Zarządzanie tłumem. 4. Syndrom sztokholmski.	0,5	0,5			1
9	Stosunki interpersonalne, komunikacja: 1. Negocjacje. 2. Komunikacja niewerbalna. 3. Przykładowe postawy terrorysty i negocjatora. 4. Ćwiczenia z komunikacji niewerbalnej. 5. Przeprowadzanie rozmów negocjacyjnych.	0,5	0,5			1
10	Przeszukanie różnych rodzajów statków, pomieszczeń i osób – postępowanie: 1. Ogólne zasady przeprowadzania przeszukiwań. 2. Plan przeszukania statku, pomieszczenia. 3. Zasady obszukiwania osób. 4. Przeszukanie pomieszczenia. 5. Kontrolowanie osoby. 6. Zasady obezwładniania osób niebezpiecznych.	1	1			2
11	Organizacja ochrony, zakresy obowiązków i odpowiedzialność na poszczególnych stanowiskach: 1. Zasady ogólne. 2. Armator statku. 3. Kapitan statku. 4. Oficer ochrony armatora. 5. Oficer ochrony portu. 6. Oficer ochrony statku.	0,5				0,5
12	Procedury administracyjne dotyczące ochrony: 1. Audyt i inspekcje stanu zabezpieczenia. 2. Dokumentacja. 3. Raportowanie wyników kontroli zabezpieczenia. 4. Nadzór i kontrola. 5. Planu ochrony statku i jego ocena.	1				1
13	Opracowanie planu ochrony statku i jego ocena: 1. Właściwości. 2. Zawartość. 3. Zabezpieczenie, stopień tajności. 4. Wprowadzenie planu ochrony. 5. Utrzymanie i modyfikacja planu ochrony przez oficera ochrony statku.		1,5			1,5
	Razem	10,5	4,5			15

II. Wymagania wstępne

Posiadanie 12-miesięcznej praktyki pływania odbytej na statkach morskich.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Zagadnienia w zakresie podanym w treściach przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Rozpoznawanie zagrożeń, zachowywanie spokoju w sytuacjach zagrożenia, opanowanie w relacji z innymi członkami załogi i pasażerami, ocenianie ryzyka i zagrożeń przy braku ochrony, utrzymywanie i nadzorowanie wdrażania planu ochrony statku, przeprowadzanie regularnych kontroli statku w celu upewnienia się, że zostały wdrożone i są utrzymywane właściwe środki ochrony.

10. Ramowy program przeszkolenia uaktualniającego w zakresie indywidualnych technik ratunkowych

2.10.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE UAKTALNIAJĄCE W ZAKRESIE INDYWIDUALNYCH TECHNIK RATUNKOWYCH*				
	Zakres przeszkolenia:	stopień podstawowy – szkolenie uaktualniające				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	6	3			9

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.19. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Indywidualne i zbiorowe środki ratunkowe.	1				1
2	Techniki ewakuacji ludzi ze statku.	0,5				0,5
3	Zasady przetrwania rozbitka w wodzie i w zbiorowych środkach ratunkowych.	1				1
4	Sygnalizacja w niebezpieczeństwie, środki pirotechniczne.	0,5				0,5
5	Organizacja akcji poszukiwawczo-ratowniczej: 1. Zasady poszukiwania. 2. Współpraca z jednostkami ratowniczymi i ratującymi. 3. Techniki podejmowania rozbitków. 4. Wykorzystanie jednostek lotniczych w ratownictwie morskim.	1				1
6	Zasady współpracy ze śmigłowcem.	1				1
7	Indywidualne i zbiorowe środki ratunkowe.	1				1
8	Ćwiczenia praktyczne na basenie pływackim: 1. Skok na tratwę ratunkową, wejście do tratwy ratunkowej z wody, nadanie właściwej pozycji tratwie ratunkowej. 2. Pływanie w pasie ratunkowym i kombinezonie ratunkowym. 3. Skok do wody z wysokości co najmniej 2,5 m nad poziomem wody w pasie ratunkowym i kombinezonie ratunkowym. 4. Zakładanie pasa ratunkowego w wodzie. 5. Wejście w śmigłowcową pętlę ewakuacyjną w wodzie.		3			3
	Razem	6	3			9

II. Wymagania wstępne

Posiadanie ważnego świadectwa przeszkolenia w zakresie indywidualnych technik ratunkowych lub świadectwa w zakresie indywidualnych technik ratunkowych, które utraciło ważność w okresie nie dłuższym niż rok przed rozpoczęciem przeszkolenia, oraz 6-miesięcznej praktyki pływania odbytej w okresie ostatnich 5 lat przed rozpoczęciem przeszkolenia.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Zagadnienia w zakresie podanym w treściach przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Rozróżnianie rodzajów zagrożeń, które mogą wystąpić na statku, lokalizowanie środków ratunkowych znajdujących się na statku, posługiwanie się pirotechnicznymi środkami sygnałowymi, obsługiwanie radiowych środków wzywania pomocy, zachowywanie się w sytuacjach zagrożenia, takich jak:

- opuszczanie statku,
- przebywanie w tratwie ratunkowej i łodzi ratunkowej,
- przebywanie w wodzie.

11. Ramowy program przeszkolenia uaktualniającego w zakresie ochrony przeciwpożarowej – stopień podstawowy

2.11.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE UAKTUALNIAJĄCE W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ*				
	Zakres przeszkolenia:	stopień podstawowy – szkolenie uaktualniające				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	2	5			7

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.20. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Wprowadzenie, przypomnienie wiedzy ogólnej na temat ochrony przeciwpożarowej na statkach.	1				1
2	Zasady zapobiegania pożarom na statkach i zwalczania pożarów na statkach.	1	1			2
3	Ćwiczenia praktyczne w zwalczaniu pożaru: 1. Gaszenie pożarów przy użyciu gaśnic proszkowych, pianowych, CO ₂ . 2. Gaszenie pożarów strumieniami wody i pianą. 3. Przejście przez przestrzeń wypełnioną pianą lekką. 4. Użycie aparatów oddechowych i ucieczkowych. 5. Akcja ratownicza.		4			4
	Razem	2	5			7

II. Wymagania wstępne

Posiadanie ważnego świadectwa przeszkolenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej stopnia podstawowego lub świadectwa w zakresie ochrony przeciwpożarowej stopnia podstawowego, które utraciło ważność w okresie nie dłuższym niż rok przed rozpoczęciem przeszkolenia, oraz 6-miesięcznej praktyki pływania odbytej w okresie ostatnich 5 lat przed rozpoczęciem przeszkolenia.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Zagadnienia w zakresie podanym w treściach przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Właściwe używanie sprzętu pożarniczego do walki z pożarem, w tym: aparatów oddechowych w zależności od rodzaju pożaru i ilości zaangażowanych osób, stosowanie procedur bezpieczeństwa własnego i statku oraz reagowanie na zagrożenie pożarem, ograniczanie możliwości powstania pożaru poprzez znajomość zasad BHP.

12. Ramowy program przeszkolenia uaktualniającego w zakresie ochrony przeciwpożarowej – stopień wyższy

2.12.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE UAKTUALNIAJĄCE W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ – STOPIEŃ WYŻSZY*				
	Zakres przeszkolenia:	stopień wyższy – przeszkolenie uaktualniające				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	3,5	4,5			8

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 2.03. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Wprowadzenie: 1. Program kursu. 2. Bezpieczeństwo podczas ćwiczeń. 3. Dokumenty normatywne IMO. 4. Ogólne wymagania techniczne statku i obowiązki.	0,5				0,5
2	Prewencja pożarowa na statkach: 1. Zagrożenie pożarowe statków (pomieszczeń). 2. Przyczyny pożarów. 3. Ogólne zasady zapobiegania pożarom. 4. Procedura ogólna operacji pożarowo niebezpiecznych. 5. Ocena stanu atmosfery. 6. Procedura prac gorących i wchodzenie do przestrzeni zamkniętych.	1				1
3	Walka z pożarami: najnowsze rozwiązania w zakresie konstrukcji i wyposażenia statków w sprzęt do walki z pożarami (kodeks FTP, kodeks FSS, normy PN).	2	1			3
4	Badanie przyczyn pożarów i opracowywanie raportów.		0,5			0,5
5	Seminarium: 1. Wymiana doświadczeń rzeczywistych pożarów na statkach. 2. Materiały z pożarów na statkach i uzyskane doświadczenia. 3. Ćwiczenia poligonowe: przejście przez komorę dymową w wyposażeniu strażaka wraz z aparatem oddechowym.		3			3
	Razem	3,5	4,5			8

II. Wymagania wstępne

Posiadanie ważnego świadectwa przeszkolenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej stopnia wyższego lub świadectwa w zakresie ochrony przeciwpożarowej stopnia wyższego, które utraciło ważność w okresie nie dłuższym niż rok przed rozpoczęciem przeszkolenia, oraz 6-miesięcznej praktyki pływania odbytej w okresie ostatnich 5 lat przed rozpoczęciem przeszkolenia.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Zagadnienia w zakresie podanym w treściach przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Kierowanie operacją zapobiegania pożarom i walki z pożarami, w tym we współpracy z portem, organizowanie i szkolenie grup do walki z pożarem w morzu i w porcie, wykonywanie obsługi technicznej instalacji i sprzętu pożarniczego, analizowanie wypadków pożarów i opracowanie sprawozdania, sprawowanie kontroli nad osobami poszkodowanymi w pożarach, wykorzystywanie sprzętu przenośnego do walki z pożarem na statku, uruchamianie stacjonarnych instalacji gaśniczych oraz kierowanie akcją gaśniczą na statku.

13. Ramowy program przeszkolenia uaktualniającego w zakresie sprawowania opieki medycznej nad chorym

2.13.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE UAKTUALNIAJĄCE W ZAKRESIE SPRAWOWANIA OPIEKI MEDYCZNEJ NAD CHORYM*				
	Zakres przeszkolenia:	stopień wyższy				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	8,5	1			9,5

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.15. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Pierwsza pomoc – przypomnienie.	2				2
2	Rodzaje wypadków.	1				1
3	Choroby, pielęgnacja chorego.	0,5				0,5
4	Zatrucia (alkoholem, narkotykami, chemikaliami).	0,5				0,5
5	Prowadzenie defibrylacji.	0,5	0,5			1
6	Leczenie i zabiegi stomatologiczne.	0,25				0,25
7	Przypadki ginekologiczne, ciąża, poród.	0,25				0,25
8	Opieka medyczna nad rozbitkami.	0,25	0,5			0,75
9	Przypadki śmiertelne na morzu.	0,5				0,5
10	Pomoc zewnętrzna (<i>medical radio</i>).	0,25				0,25
11	Prewencja chorobowa.	0,25				0,25
12	Kontrola warunków bytowych na statku.	0,25				0,25
13	Przepisy medyczne, zapisy w dokumentach okrętowych.	0,5				0,5
14	Lekarstwa i sprzęt medyczny.	0,5				0,5
15	Dostawy i przeglądy lekarstw oraz sprzętu medycznego.	1				1
	Razem	8,5	1			9,5

II. Wymagania wstępne

Posiadanie ważnego świadectwa przeszkolenia w zakresie sprawowania opieki medycznej nad chorym lub świadectwa w zakresie sprawowania opieki medycznej nad chorym, które utraciło ważność w okresie nie dłuższym niż rok przed rozpoczęciem przeszkolenia.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Zagadnienia w zakresie podanym w treściach przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Podejmowanie działań w zakresie udzielania pierwszej pomocy zawartych w programie szkolenia, a w szczególności: rozpoznawanie zatrzymania krążenia u dorosłego, postępowanie z chorym nieprzytomnym, przeprowadzanie resuscytacji krążeniowo-oddechowej dorosłego, wykonywanie defibrylacji, ułożenie pacjenta w pozycji bezpiecznej, zatamowanie krwawienia, rozpoznawanie i opatrywanie złamań, opatrywanie oparzeń termicznych i prądem elektrycznym, postępowanie z chorym we wstrząsie, rozpoznawanie i leczenie doraźne podstawowych schorzeń w obrębie jamy brzusznej i klatki piersiowej, postępowanie w przypadku podejrzenia chorób przenoszonych drogą płciową i tropikalnych, wykonywanie płukania żołądka, rozpoznawanie zatrucia, stwierdzanie zgonu i rozpoznawanie nieodwracalnych znamion śmierci.

14. Ramowy program przeszkolenia uaktualniającego w celu uzyskania świadectwa ratownika

2.14.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE UAKTUALNIAJĄCE W CELU UZYSKANIA ŚWIADECTWA RATOWNIKA*				
	Zakres przeszkolenia:	Stopień podstawowy – przeszkolenie uaktualniające				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	5	3			8

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.23. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Wprowadzenie: 1. Wymogi prawne związane ze szkoleniem na świadectwo ratownika morskiego wg Konwencji STCW. 2. Wymagania specjalne dla ratowników morskich na statkach pasażerskich. 3. Zadania łodzi ratunkowych i ratowniczych.	0,5				0,5
2	Omówienie i prezentacja najnowszych rozwiązań w zakresie zbiorczych środków ratunkowych i ratowniczych.	3				3
3	Sygnalizacja w niebezpieczeństwie: 1. Aktualizacja wiedzy na temat środków do sygnalizacji w niebezpieczeństwie oraz urządzeń do wzywania pomocy i komunikacji w niebezpieczeństwie. 2. Zmiany w przepisach ITU-R, IMO i krajowych w tym zakresie.	1,5				1,5
4	Seminarium: wymiana doświadczeń w zakresie akcji z użyciem środków ratunkowych i ratowniczych oraz komunikacji w niebezpieczeństwie.		3			3
	Razem	5	3			8

II. Wymagania wstępne

Posiadanie ważnego świadectwa ratownika lub świadectwa ratownika, które utraciło ważność w okresie nie dłuższym niż rok przed rozpoczęciem przeszkolenia, oraz 6-miesięcznej praktyki pływania odbytej w okresie ostatnich 5 lat przed rozpoczęciem przeszkolenia.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Najnowsze rozwiązania konstrukcyjne sprzętu ratunkowego, obsługa i wyposażenie tratw i łodzi ratunkowych, urządzenia do opuszczania tratw i łodzi ratunkowych oraz łodzi ratowniczych, metody podnoszenia tratw i łodzi ratunkowych, zasady obsługi tratwy lub łodzi ratunkowej oraz łodzi ratowniczej, zasady wykorzystania falenia, dryfkotwy i innych urządzeń, sposoby zmniejszenia skutków hipotermii i zapobiegania jej powstawaniu, sposoby grupowania tratw i zbierania rozbitków łodzią ratowniczą.

IV. Umiejętności

Kierowanie łodzią ratowniczą oraz tratwą lub łodzią ratunkową podczas wodowania i po zwodowaniu, obsługa silnika łodzi ratunkowej i ratowniczej, kierowanie rozbitkami na środkach ratunkowych, wykorzystanie urządzeń do lokalizacji, łączności i sygnalizacji, zastosowanie pierwszej pomocy w stosunku do rozbitków.

15. Ramowy program przeszkolenia uaktualniającego w celu uzyskania świadectwa starszego ratownika

2.15.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE UAKTUALNIAJĄCE W CELU UZYSKANIA ŚWIADECTWA STARSZEGO RATOWNIKA*				
	Zakres przeszkolenia:	stopień wyższy – przeszkolenie uaktualniające				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	4	4			8

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.24. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Wprowadzenie: 1. Wymagania prawne. 2. Aktualizacja wiedzy na temat wymagań IMO i przepisów krajowych.	1				1
2	Konstrukcja i wyposażenie szybkiej łodzi ratowniczej: omówienie i prezentacja najnowszych rozwiązań konstrukcyjnych i wyposażenia szybkiej łodzi ratowniczej.	1				1
3	Użycie szybkiej łodzi ratowniczej: 1. Aktualizacja wiedzy na temat wzorów poszukiwania, manewrowania i oceny gotowości szybkiej łodzi ratowniczej w sytuacjach awaryjnych. 2. Manewrowanie szybką łodzią ratowniczą. 3. Współpraca ze śmigłowcem.	2	2			4
4	Seminarium: wymiana doświadczeń w zakresie akcji z użyciem środków ratunkowych i ratowniczych oraz komunikacji w niebezpieczeństwie.		2			2
	Razem	4	4			8

II. Wymagania wstępne

Posiadanie ważnego świadectwa starszego ratownika lub świadectwa starszego ratownika, które utraciło ważność w okresie nie dłuższym niż rok przed rozpoczęciem przeszkolenia, oraz 6-miesięcznej praktyki pływania w okresie ostatnich 5 lat przed rozpoczęciem przeszkolenia.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Konstrukcja, obsługa i wyposażenie szybkiej łodzi ratowniczej, urządzenia do opuszczania szybkich łodzi ratowniczych, metody stawiania przewróconych szybkich łodzi ratowniczych, zasady manewrowania szybką łodzią ratowniczą w niepomyślnych warunkach pogodowych, sposoby przygotowania szybkiej łodzi ratowniczej do natychmiastowego użycia, zasady współpracy ze śmigłowcem.

IV. Umiejętności

Zrozumienie budowy, konserwacji, naprawy i wyposażenia szybkich łodzi ratowniczych, kierowanie urządzeniami i środkami do opuszczania i podnoszenia szybkich łodzi ratowniczych, kierowanie podnoszeniem i opuszczaniem powszechnie stosowanej szybkiej łodzi ratowniczej, kierowanie szybką łodzią ratowniczą po jej opuszczeniu, obsługa silnika szybkiej łodzi ratowniczej.

RAMOWE PROGRAMY DODATKOWYCH PRZESZKOLEŃ SPECJALISTYCZNYCH

1. Ramowy program przeszkolenia w zakresie przewozu ładunków niebezpiecznych

3.1.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE PRZEWOZU ŁADUNKÓW NIEBEZPIECZNYCH*				
	Zakres przeszkolenia:					
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	11	1			12

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.10. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	<p>1. Zasady klasyfikacji towarów niebezpiecznych, poprawna nazwa techniczna i właściwa nazwa przewozowa, klasy zasadniczego i dodatkowego niebezpieczeństwa, zasady zaliczania towarów niebezpiecznych do polutantów i poważnych polutantów wód morskich, nr ONZ, grupa opakowania towarów niebezpiecznych, nalepki niebezpieczeństwa, ogólne zasady sztatuowania towarów niebezpiecznych.</p> <p>2. Właściwości różnych towarów niebezpiecznych:</p> <p>1) towary klasy 1–3:</p> <p>a) towary wybuchowe – klasa 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> – substancje i artykuły, podział na podklasy towarów wybuchowych, – grupy kompatybilności, wykorzystanie podklas i grup kompatybilności dla sztatuowania towarów wybuchowych, – formy sztatuowania: zwyczajna, magazyn typu A i C, specjalna, – towary niebezpieczne wyłączone z równoczesnego przewozu z niektórymi towarami niebezpiecznymi, – przewóz towarów wybuchowych na statkach pasażerskich, przewóz towarów wybuchowych w kontenerach i w pojazdach, <p>b) gazy – klasa 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podział na podklasy: palne, niepalne, trujące, – formy transportu: sprężone, rozpuszczone, skroplone, skroplone silnie oziębione, dodatkowo właściwości niebezpieczne: żrące, utleniające, – opakowania gazów, – naturalny kierunek rozpraszania gazów w powietrzu, – kategorie sztatuowania gazów na statkach: A, B, C, D i E, – zakresy tworzenia mieszanin zapalnych, – stopień napełnienia zbiorników zawierających gazy skroplone, – sztatuowanie opakowań z gazami w tym polutantami, <p>c) ciecze łatwopalne – klasa 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> – temperatura zapłonu, zakres tworzenia mieszanin zapalnych, 	11	1			12

	<ul style="list-style-type: none"> - grupy opakowań, opakowania cieczy łatwopalnych, kategorie sztauwowania, stopień napełnienia opakowań zawierających ciecze łatwopalne; <p>2) towary klasy 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) ciała stałe łatwopalne – klasa 4.1:<ul style="list-style-type: none"> - ciała stałe łatwopalne, które mogą ulec zapaleniu przez zewnętrzne źródło ognia lub tarcie, substancje samoczynnie reagujące i ich podział według typu, stanu skupienia i wymagania kontroli temperatury w czasie transportu, - odczulone substancje wybuchowe, - opakowania, grupy opakowań, kategorie sztauwowania, b) towary samozapalne – klasa 4.2:<ul style="list-style-type: none"> - substancje piroforyczne i samozagrzewające, - temperatura samozapłonu, opakowania towarów samozapalnych, grupy opakowań, - kategorie sztauwowania towarów samozapalnych na statkach, ogólne zasady sztauwowania towarów samozapalnych na statkach, c) towary wydzielające w zetknięciu z wodą gazy łatwopalne – klasa 4.3:<ul style="list-style-type: none"> - właściwości, opakowania, grupy opakowań, stopień napełnienia opakowań, - kategorie sztauwowania na statkach, ogólne zasady sztauwowania; <p>3) towary klasy 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) towary utleniające – klasa 5.1:<ul style="list-style-type: none"> - stan skupienia i palność utleniaczy, - grupy opakowań, - kategorie sztauwowania, ogólne zasady sztauwowania, b) nadtlutki organiczne – klasa 5.2:<ul style="list-style-type: none"> - stan skupienia, właściwości, podział nadtlutków na typy, według stanu skupienia i według wymagania przewozu w kontrolowanej temperaturze, odczulanie nadtlutków organicznych, - rozcieńczalniki: woda, obojętne ciała stałe, rozcieńczalniki typu A i B, grupy opakowań, kategorie sztauwowania, ogólne zasady sztauwowania; <p>4) towary klasy 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) towary toksyczne – klasa 6.1:<ul style="list-style-type: none"> - właściwości, drogi wchłaniania substancji toksycznych, wykorzystanie dawki dl50 jako kryterium do zaliczenia do klasy 6.1 i jako kryterium podziału na grupy opakowań, - grupy opakowań, ogólne zasady sztauwowania, b) materiały zakaźne – klasa 6.2:<ul style="list-style-type: none"> - właściwości, opakowania i zasady ich badania, - przygotowanie do transportu i transport materiałów zakaźnych; <p>5) towary klasy 7 – towary promieniotwórcze:</p> <ul style="list-style-type: none"> - właściwości, rodzaje promieniowania, skażenia związane i niezwiązane, - definicja towaru promieniotwórczego, aktywność właściwa, aktywność A1 i A2, moc dawki promieniowania,					
--	--	--	--	--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> – indeks transportowy, kategorie przesyłek promieniotwórczych: I, II i III, – opakowania przemysłowe typu I, II, III, handlowe typu A i typu B/U i B/M; 					
	6) towary klasy 8 – towary żrące: <ul style="list-style-type: none"> – właściwości, opakowania towarów żrących, grupy opakowań, – kategorie shtauowania, ogólne zasady shtauowania; 					
	7) inne towary niebezpieczne – klasa 9: <ul style="list-style-type: none"> – właściwości, grupy opakowań, – ogólne zasady shtauowania; 					
	8) klasa MHB – materiały niebezpieczne przewożone jako ładunki masowe: <ul style="list-style-type: none"> – właściwości, zasady korzystania z kodeksu BC, – właściwości towarów zaliczonych do Dodatku A, B i C, – towary wymagające leżakowania. 					
	Razem	11	1			12

II. Wymagania wstępne

Brak.

Przeszkolenie przeznaczone dla marynarzy i oficerów odpowiedzialnych za operacje ładunkowe na statkach przewożących ładunki niebezpieczne.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Wskazane zagadnienia w zakresie podanym w treściach przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Znajomość cech fizycznych i właściwości chemicznych towarów z poszczególnych klas, znajomość zasad przeprowadzania operacji ładunkowych na towarach z poszczególnych klas, znajomość zagrożeń dla zdrowia wynikających z kontaktu z tymi towarami, podejmowanie środków ostrożności w celu zapewnienia bezpieczeństwa, znajomość zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej.

2. Ramowy program przeszkolenia w zakresie eksploatacji zbiornikowców do przewozu gazów skroplonych – stopień podstawowy

3.2.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE BEZPIECZNEJ EKSPLOATACJI ZBIORNIKOWCÓW DO PRZEWOZU GAZÓW SKROPLONYCH*				
	Zakres przeszkolenia:	stopień podstawowy				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	19	3			22

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.04. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Podstawowa wiedza o zbiornikowcach do przewozu gazu skroplonego: 1. Typy zbiornikowców do przewozu gazu skroplonego. 2. Ogólna charakterystyka i konstrukcja.	2				2
2	Podstawowa wiedza o operacjach ładunkowych: 1. System rurociągów i zaworów. 2. Urządzenia przeładunkowe. 3. Załadunek, wyładunek oraz zasady transportu. 4. System awaryjnego zatrzymania (<i>emergency shut down system</i>). 5. Procesy technologiczne odgazowania: 1) metody usuwania pozostałości płynnych ładunku; 2) inertowanie; 3) przedmuchiwanie powietrzem; 4) podczyszczanie zbiorników. 6. Przygotowanie do przyjęcia ładunku: 1) inertowanie; 2) zagazowywanie zbiorników i linii ładunkowych; 3) schładzanie. 7. Działanie specjalistyczne: 1) mycie zbiorników wodą słodką; 2) płukanie metanolem.	3				3
3	Podstawowa wiedza o właściwościach fizycznych skroplonego gazu, w tym: 1. Charakterystyka i właściwości. 2. Ciśnienie i temperatura, w tym zależności temperatury parowania od ciśnienia. 3. Sposoby powstawania ładunków elektrostatycznych. 4. Symbole chemiczne.	1				1
4	Wiedza i zrozumienie zasad bezpieczeństwa i zarządzania bezpieczeństwem.	1				1

5	Podstawowa wiedza o zagrożeniach związanych z operacjami na zbiornikowcach, w tym: 1. Zagrożenia dla zdrowia. 2. Zagrożenia dla środowiska. 3. Zagrożenie aktywnością chemiczną. 4. Zagrożenia związane z korozją. 5. Niebezpieczeństwo wybuchu i zagrożenie palnością. 6. Źródła zapłonu. 7. Zagrożenia elektrostatyczne. 8. Zagrożenia związane z toksycznością. 9. Ulatnianie oparów. 10. Ekstremalnie niskie temperatury. 11. Zagrożenia związane z ciśnieniem.	2				2
6	Podstawowa wiedza o kontroli zagrożeń: 1. Inertowanie, środki do osuszania, techniki monitoringu. 2. Środki antystatyczne. 3. Wentylacja. 4. Segregacja. 5. Inhibicja ładunku. 6. Kompatybilność – zgodność ładunku. 7. Kontrola atmosfery. 8. Próba gazowa.	1				1
7	Zrozumienie informacji z kart charakterystyki ładunku (MSDS).	0,5				0,5
8	Działanie i właściwe stosowanie aparatury pomiarowej gazu.	1				1
9	Właściwe stosowanie wyposażenia bezpieczeństwa i urządzeń zabezpieczających, w tym: 1. Aparaty oddechowe i inne wyposażenie ewakuacyjne. 2. Ubranie ochronne i inny sprzęt ochrony. 3. Sprzęt reanimacyjny. 4. Wyposażenie ratownicze i ewakuacyjne.	1	1			2
10	Podstawowa wiedza o zasadach bezpieczeństwa pracy i procedurach zgodnych z przepisami prawa, regulacjami branżowymi oraz przepisami w zakresie bezpieczeństwa osobistego na zbiornikowcach do przewozu gazów skroplonych, w tym: 1. Środki ostrożności podejmowane przy wchodzeniu do przestrzeni zamkniętych. 2. Środki ostrożności podejmowane przed naprawą i konserwacją oraz w ich trakcie. 3. Środki bezpieczeństwa podczas prac związanych z oddziaływaniem wysokiej temperatury oraz niskich temperatur. 4. Bezpieczeństwo przy pracach elektrycznych. 5. Kontrolne listy bezpieczeństwa statek – ład.	1				1
11	Podstawowa wiedza o pierwszej pomocy zgodnej z kartą charakterystyki ładunku (MSDS).	0,5				0,5
12	Techniki i taktyka zapobiegania pożarom i zwalczania pożarów na zbiornikowcach.	0,25				0,25
13	Zagrożenia pożarowe związane z operacjami przeładunkowymi i transportem skroplonych gazów luzem.	0,5				0,5
14	Środki gaśnicze używane do gaszenia gazów skroplonych.	0,5	0,5			1
15	Stałe pianowe systemy gaśnicze.	0,5	0,5			1
16	Przenośne pianowe systemy gaśnicze.	0,5	0,5			1
17	Stałe proszkowe systemy gaśnicze.	0,5	0,5			1

18	Przeciwdziałanie wyciekom w odniesieniu do operacji gaśniczych.	0,25				0,25
19	Podstawowa wiedza o procedurach awaryjnych, w tym procedurze awaryjnego wstrzymania operacji ładunkowych.	0,5				0,5
20	Podstawowa wiedza o wpływie wycieku gazowego na środowisko morskie i życie ludzkie.	0,5				0,5
21	Podstawowa wiedza o procedurach zapobiegania wyciekom gazowym na statkach.	0,5				0,5
22	Podstawowa wiedza o środkach i działaniach podejmowanych w przypadku wycieku, w tym: 1. Przekazywanie istotnych informacji do odpowiedzialnych osób. 2. Pomoc we wprowadzaniu procedur zabezpieczających przed wyciekami gazów. 3. Zapobieganie przed pęknięciami na skutek kruchości materiału w warunkach niskich temperatur.	0,5				0,5
	Razem	19	3			22

II. Wymagania wstępne

Posiadanie ważnych świadectw przeszkoleń w zakresie:

- indywidualnych technik ratunkowych,
- ochrony przeciwpożarowej stopnia podstawowego,
- bezpieczeństwa własnego i odpowiedzialności wspólnej,
- elementarnych zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Zagadnienia w zakresie podanym w treści przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Uczestniczenie w bezpiecznych operacjach ładunkowych na zbiornikowcach do przewozu gazów skroplonych, podejmowanie działań zapobiegających zagrożeniom, stosowanie środków bezpieczeństwa i zasad BHP, przeprowadzanie akcji gaśniczych, reagowanie w sytuacjach zagrożenia, zapobieganie zanieczyszczeniu środowiska.

3. Ramowy program przeszkolenia w zakresie eksploatacji zbiornikowców do przewozu produktów naftowych oraz chemikaliów – stopień podstawowy

3.3.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE EKSPLOATACJI ZBIORNIKOWCÓW DO PRZEWOZU PRODUKTÓW NAFTOWYCH ORAZ CHEMIKALIÓW*				
	Zakres przeszkolenia:	stopień podstawowy				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	20	3			23

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.01. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Podstawowa wiedza o zbiornikowcach do przewozu ropy i chemikaliów: 1. Typy zbiornikowców olejowych i chemikaliowców. 2. Ogólna charakterystyka i konstrukcja.	2				2
2	Podstawowa wiedza o operacjach ładunkowych: 1. Systemy rurociągów i zaworów. 2. Pompy ładunkowe. 3. Załadunek i wyładunek. 4. Czyszczenie zbiorników, przepłukanie, odgazowanie, inwertowanie.	3				3
3	Podstawowa wiedza o właściwościach fizycznych ropy i chemikaliów: 1. Ciśnienie i temperatura, w tym zależności temperatury parowania od ciśnienia. 2. Sposoby powstawania ładunków elektrostatycznych. 3. Symbole chemiczne.	1				1
4	Wiedza i zrozumienie zasad bezpieczeństwa i zarządzania bezpieczeństwem.	1				1
5	Podstawowa wiedza o zagrożeniach związanych z operacjami na zbiornikowcach, w tym: 1. Zagrożenia dla zdrowia. 2. Zagrożenia dla środowiska. 3. Zagrożenie aktywnością chemiczną. 4. Zagrożenia związane z korozją. 5. Niebezpieczeństwo wybuchu i zagrożenie palnością. 6. Źródła zapłonu, w tym zagrożenia elektrostatyczne. 7. Zagrożenia związane z toksycznością. 8. Ulatnianie oparów.	2				2
6	Podstawowa wiedza o kontroli zagrożeń: 1. Inertowanie, poduszki wodne, środki do osuszania i techniki monitoringu. 2. Środki antystatyczne. 3. Wentylacja. 4. Segregacja. 5. Inhibicja ładunku. 6. Kompatybilność – zgodność ładunku. 7. Kontrola atmosfery. 8. Próba gazowa.	1				1
7	Znajomość informacji z kart charakterystyki ładunku (MSDS).	0,5				0,5

8	Działanie i właściwe stosowanie aparatury pomiarowej gazu oraz podobnych urządzeń.	1				1
9	Właściwe stosowanie wyposażenia bezpieczeństwa i urządzeń zabezpieczających, w tym: 1. Aparaty oddechowe i inne wyposażenie ewakuacyjne. 2. Ubranie ochronne i inny sprzęt ochrony. 3. Sprzęt reanimacyjny. 4. Wyposażenie ratownicze i ewakuacyjne.	1	1			2
10	Podstawowa wiedza o zasadach bezpieczeństwa pracy i procedurach zgodnych z przepisami prawa, regulacjami branżowymi oraz przepisami w zakresie bezpieczeństwa osobistego na zbiornikowcach do przewozu ropy i chemikaliów, w tym: 1. Środki ostrożności podejmowane przy wchodzeniu do przestrzeni zamkniętych. 2. Środki ostrożności podejmowane przed naprawą i konserwacją oraz w ich trakcie. 3. Środki bezpieczeństwa podczas prac związanych z oddziaływaniem, wysokiej temperatury oraz niskich temperatur. 4. Bezpieczeństwo przy pracach elektrycznych. 5. Kontrolne listy bezpieczeństwa statek – ład.	1				1
11	Podstawowa wiedza o pierwszej pomocy zgodnej z kartą charakterystyki ładunku (MSDS).	0,5				0,5
12	Techniki i taktyka zapobiegania i zwalczania pożarów na zbiornikowcach.	0,25				0,25
13	Zagrożenia pożarowe związane z operacjami przeładunkowymi i transportem ciekłych ładunków niebezpiecznych i szkodliwych przewożonych luzem.	0,5				0,5
14	Środki gaśnicze używane do gaszenia ropy i chemikaliów.	0,5	0,5			1
15	Stałe pianowe systemy gaśnicze.	0,5	0,5			1
16	Przenośne pianowe systemy gaśnicze.	0,5	0,5			1
17	Stałe proszkowe systemy gaśnicze.	0,5	0,5			1
18	Przeciwdziałanie wyciekom w odniesieniu do operacji gaśniczych.	0,25				0,25
19	Podstawowa wiedza o procedurach awaryjnych, w tym procedurze awaryjnego wstrzymania operacji ładunkowych.	0,5				0,5
20	Podstawowa wiedza o wpływie rozlewu olejowego i chemicznego na środowisko morskie i życie ludzkie.	1				1
21	Podstawowa wiedza o procedurach zapobiegania rozlewom na statkach.	1				1
22	Podstawowa wiedza o środkach i działaniach podejmowanych w przypadku wycieku, w tym: 1. Przekazywanie istotnych informacji osobom odpowiedzialnym. 2. Pomoc we wprowadzaniu procedur zabezpieczających przed rozlewem.	0,5				0,5
	Razem	20	3			23

II. Wymagania wstępne

Posiadanie ważnych świadectw przeszkoleń w zakresie:

- indywidualnych technik ratunkowych,
- ochrony przeciwpożarowej stopnia podstawowego,
- bezpieczeństwa własnego i odpowiedzialności wspólnej,
- elementarnych zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Zagadnienia w zakresie podanym w treściach przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Uczestniczenie w bezpiecznych operacjach ładunkowych na zbiornikowcach do przewozu ropy i chemikaliów, podejmowanie działań zapobiegających zagrożeniom, stosowanie środków bezpieczeństwa i zasad BHP, przeprowadzanie akcji gaśniczych, reagowanie w sytuacjach zagrożenia, zapobieganie zanieczyszczeniu środowiska przez rozlewy olejowe i chemiczne.

4. Ramowy program przeszkolenia w zakresie eksploatacji zbiornikowców do przewozu gazów skroplonych – stopień wyższy

3.4.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE EKSPLOATACJI ZBIORNIKOWCÓW DO PRZEWOZU GAZÓW SKROPLONYCH*				
	Zakres przeszkolenia:	stopień wyższy				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	36	6		18	62

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.05. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady i ćwiczenia) i demonstracji umiejętności (symulator).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Budowa i konstrukcja zbiornikowców do przewozu gazów skroplonych, systemów i wyposażenia, w tym: 1. Typy zbiornikowców do przewozu skroplonego gazu i konstrukcja zbiorników ładunkowych. 2. Ogólna konstrukcja i budowa. 3. Systemy zabezpieczające ładunek, w tym materiały konstrukcyjne i izolacyjne. 4. Urządzenia i sprzęt przeładunkowy, w tym: 1) pompy ładunkowe i ich rozmieszczenie; 2) rurociągi ładunkowe i zawory; 3) urządzenia rozprężające; 4) ekrany przeciwplamieniowe; 5) systemy monitoringu temperatury; 6) systemy pomiaru poziomu ładunku; 7) system kontroli i monitoringu ciśnienia w zbiornikach. 5. System utrzymywania temperatury ładunku. 6. System kontroli atmosfery w zbiornikach ładunkowych, w tym systemy wytwarzania, dystrybucji i magazynowania. 7. System grzania koferdamów. 8. Systemy wykrywania gazów. 9. Systemy balastowe. 10. Systemy odparowania. 11. Systemy skraplania par ładunku. 12. Ładunkowy system awaryjnego wstrzymania operacji ładunkowych (<i>emergency shut down system</i>). 13. System nadzoru przesyłu ładunku.	8			4	12
2	Teoria i charakterystyki pomp, w tym typy pomp ładunkowych i ich bezpieczna eksploatacja.	2				2
3	Wpływ płynnego ładunku luzem na trym i stateczność oraz na strukturę konstrukcyjną statku.	1			2	3
4	Zasady bezpieczeństwa na gazowcach i wdrożenie systemu zarządzania bezpieczeństwem.	1				1
5	Środki bezpieczeństwa, procedury i listy kontrolne stosowane przy wszystkich operacjach ładunkowych, w tym: 1. Po wejściu do portu i załadunku lub po zacumowaniu do terminalu/nabrzeża i załadunku: 1) inspekcja zbiorników;	8	2		8	18

	<ul style="list-style-type: none"> 2) napełnianie gazem obojętnym (inertowanie – redukcja tlenu, redukcja punktu rosy); 3) zagazowanie; 4) schładzanie; 5) załadunek; 6) wybalastowanie; 7) pobieranie próbek. <p>2. Podróż morską:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) schładzanie; 2) utrzymywanie ciśnienia; 3) odparowywanie; 4) hamowanie oddziaływania (<i>inhibiting</i>). <p>3. Rozładunek:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) rozładunek; 2) balastowanie; 3) systemy resztkowania i mycia; 4) systemy osuszające zbiorniki. <p>4. Przygotowania przed dokowaniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) podgrzewanie; 2) wypełnianie gazem obojętnym (<i>inerting</i>); 3) odgazowanie. <p>5. Transfer ładunku ze statku na statek.</p>					
6	<p>Wykonywanie pomiarów i obliczeń ładunku, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Stan ciekły. 2. Stan gazowy. 3. Ilość ładunku na statku – <i>On Board Quantity</i> (OBQ). 4. Pozostałość ładunku na statku – <i>Remain On Board</i> (ROB). 5. Obliczenia dotyczące odparowania ładunku. 	2	2			4
7	<p>Odpowiedzialność członków załogi zarządzających operacjami ładunkowymi i nadzorujących te operacje.</p>	1				1
8	<p>Podstawowe definicje chemiczne i fizyczne związane z bezpiecznym transportem gazów skroplonych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Budowa chemiczna gazów. 2. Właściwości i charakterystyka skroplonego gazu i ich par, w tym: <ul style="list-style-type: none"> 1) proste prawa gazowe; 2) stany skupienia; 3) gęstość cieczy i gazów; 4) dyfuzja i mieszanie gazów; 5) sprężanie gazów; 6) skraplanie i schładzanie gazów; 7) temperatura krytyczna gazów i ciśnienie; 8) punkt zapłonu, górna i dolna granica wybuchowości, temperatura samozapłonu; 9) zgodność, oddziaływanie wzajemne, skuteczne oddzielanie gazów; 10) polimeryzacja; 11) ciśnienie pary nasyconej w zależności od temperatury; 12) punkt rosy i punkt wrzenia; 13) proces uwadniania. 3. Właściwości cieczy jednolitych i jednorodnych. 4. Natura i właściwości roztworów. 5. Układy termodynamiczne. 6. Podstawowe prawa i wykresy. 	2				2

	7. Właściwości materiałów. 8. Efekt niskich temperatur – kruchość materiałów.					
9	Karta charakterystyki ładunku (MSDS).	0,5				0,5
10	Zagrożenia i środki kontroli związane z operacjami ładunkowymi na zbiornikowcach do przewozu gazów skroplonych, w tym: 1. Palność. 2. Wybuchowość. 3. Zagrożenie związane z toksycznością. 4. Zagrożenie wzajemnym oddziaływaniem ładunków. 5. Zagrożenie związane z korozją. 6. Zagrożenie dla zdrowia. 7. Skład gazu obojętnego. 8. Zagrożenia elektrostatyczne. 9. Ładunki polimeryzujące.	1				1
11	Kalibrowanie i stosowanie systemów, urządzeń i sprzętu do kontroli i wykrywania gazów.	1	1			2
12	Niebezpieczeństwa wynikające z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów i zasad.	0,5				0,5
13	Zasady BHP, w tym szacowanie ryzyka i bezpieczeństwa osobistego na zbiornikowcach do przewozu gazów skroplonych, w tym: 1. Środki ostrożności podejmowane przy wchodzeniu do przestrzeni zamkniętych, w tym poprawne użycie różnych typów aparatów oddechowych. 2. Środki ostrożności podejmowane przed i w trakcie napraw i konserwacji, w tym podczas prac wywierających wpływ na pompowanie, przesył rurociągami, systemy elektryczne i kontrolne. 3. Środki bezpieczeństwa podczas prac związanych z oddziaływaniem wysokiej temperatury oraz prac związanych z oddziaływaniem niskich temperatur. 4. Bezpieczeństwo przy pracach elektrycznych. 5. Użycie właściwego wyposażenia ochrony osobistej (<i>PPE – Personal Protective Equipment</i>). 6. Środki ochrony przed oparzeniami i odmrożeniami. 7. Właściwe stosowanie osobistych urządzeń kontroli poziomu skażenia.	2				2
14	Procedury awaryjne na zbiornikowcach do przewozu gazów skroplonych, w tym: 1. Statkowe plany działań awaryjnych/statkowe plany alarmowe. 2. Awaryjne wstrzymanie operacji ładunkowych. 3. Obsługa zaworu bezpieczeństwa. 4. Działania podejmowane w przypadku awarii systemów lub urządzeń niezbędnych do obsługi ładunku. 5. Ochrona przeciwpożarowa na zbiornikowcach do przewozu gazów skroplonych. 6. Zrzucanie ładunku za burtę. 7. Wydzielone/zamknięte strefy ratunkowe.	4	1		4	9
15	Działania podejmowane w przypadku kolizji, wejścia na mieliznę lub wycieku.	1				1
16	Procedury pierwszej pomocy medycznej stosowane na zbiornikowcach do przewozu gazów skroplonych zgodnie z wymaganiami <i>Medical First Aid Guide</i> (MFAG).	0,5				0,5
17	Procedury zapobiegające zanieczyszczeniu atmosfery i środowiska naturalnego.	0,5				0,5

18	Postanowienia konwencji MARPOL, regulacje prawne IMO, przepisy krajowe (w tym przepisy portowe), regulacje armatorskie.	1				1
19	Kodeks IBC i IGC.	1				1
	Razem	38	6		18	62

II. Wymagania wstępne

Posiadanie:

- ważnego świadectwa przeszkolenia w zakresie eksploatacji zbiornikowców do przewozu gazów skroplonych stopnia podstawowego,
- co najmniej 3-miesięcznej praktyki pływania odbytej na zbiornikowcu do przewozu gazów skroplonych.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Budowa i charakterystyka zbiornikowców do przewozu gazów skroplonych, operacje ładunkowe, czynności awaryjne.

IV. Umiejętności

Nadzorowanie i bezpieczne wykonywanie wszystkich operacji ładunkowych, znajomość właściwości fizycznych i chemicznych gazów skroplonych, opracowywanie i stosowanie planów operacji ładunkowych, procedur i list kontrolnych, podejmowanie działań zapobiegających zagrożeniom, profesjonalne stosowanie środków bezpieczeństwa i zasad BHP, przeprowadzanie akcji gaśniczych, reagowanie w sytuacjach zagrożenia, zapobieganie zanieczyszczeniu środowiska w wyniku wycieku gazów skroplonych, prowadzenie nadzoru i kontroli zgodnie z obowiązującymi wymaganiami.

5. Ramowy program przeszkolenia w zakresie eksploatacji zbiornikowców do przewozu produktów naftowych – stopień wyższy

3.5.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE EKSPLOATACJI ZBIORNIKOWCÓW DO PRZEWOZU PRODUKTÓW NAFTOWYCH*				
	Zakres przeszkolenia:	stopień wyższy				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	38	4		18	60

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.02. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady i ćwiczenia) i demonstracji umiejętności (symulator).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Budowa i konstrukcja zbiornikowców do przewozu produktów naftowych, systemów i wyposażenia, w tym: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ogólna konstrukcja i budowa. 2. Rozmieszczenie i rodzaje pomp. 3. Rozmieszczenie i budowa zbiorników, rurociągów i systemu wentylacji zbiorników. 4. Systemy pomiarowe i alarmowe. 5. Systemy podgrzewania ładunku. 6. Czyszczenie zbiorników, wentylacja gazem obojętnym i odgazowanie zbiorników. 7. Systemy balastowe. 8. Wentylacja przestrzeni ładunkowej i przestrzeni mieszkalnej. 9. Operacje usuwania (zatrzymywania) popłuczyn. 10. Systemy odzyskiwania par ładunku. 11. Elektroniczne i elektryczne systemy kontroli ładunku. 12. Urządzenia zapobiegające zanieczyszczeniom, w tym ODME. 13. Materiały i powłoki zbiorników. 14. Systemy kontroli ciśnienia i temperatury w zbiornikach. 15. System zabezpieczenia przeciwpożarowego. 	8			4	12
2	Teoria i charakterystyki pomp, w tym typy pomp ładunkowych i ich bezpieczna eksploatacja.	2				2
3	Zasady bezpieczeństwa na zbiornikowcach i wdrożenie systemu zarządzania bezpieczeństwem.	1				1
4	Systemy nadzoru i bezpieczeństwa, w tym procedura awaryjnego wstrzymania operacji ładunkowych.	1				1
5	Wykonywanie pomiarów i obliczeń ładunku.	2	2			4
6	Wpływ płynnego ładunku luzem na trym i stateczność oraz na strukturę konstrukcyjną statku.	1			2	3
7	Operacje ładunkowe, balastowe i czyszczenia zbiorników, w tym: <ol style="list-style-type: none"> 1. Planowanie załadunku i wyładunku. 2. Balastowanie i wybalastowanie. 3. Operacje mycia zbiorników. 4. Napełnianie gazem obojętnym (<i>inertowanie</i>). 5. Odgazowanie. 6. Transfer ładunku ze statku na statek. 7. Załadunek „Load on Top”. 8. Mycie ropą naftową. 	8			8	16

8	Opracowanie i zastosowanie planów operacji ładunkowych, procedur i list kontrolnych.	1	1			2
9	Kalibrowanie i stosowanie systemów monitoringu i wykrywania gazów, urządzeń i przyrządów.	1				1
10	Odpowiedzialność członków załogi zarządzających operacjami ładunkowymi i nadzorujących te operacje.	0,5				0,5
11	Właściwości fizyczne i chemiczne produktów naftowych.	2				2
12	Karta charakterystyki ładunku (MSDS).	0,5				0,5
13	Zagrożenia i środki kontroli związane z operacjami ładunkowymi na zbiornikowcach do przewozu produktów naftowych, w tym: 1. Zagrożenie związane z toksycznością. 2. Zagrożenie dla zdrowia. 3. Skład gazu obojętnego. 4. Zagrożenia elektrostatyczne.	1				1
14	Niebezpieczeństwa wynikające z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów i zasad.	0,5				0,5
15	Zasady BHP, w tym szacowanie ryzyka i bezpieczeństwa osobistego na zbiornikowcach do przewozu produktów naftowych, w tym: 1. Środki ostrożności podejmowane przy wchodzeniu do przestrzeni zamkniętych, w tym poprawne użycie różnych typów aparatów oddechowych. 2. Środki ostrożności podejmowane przed naprawą i konserwacją oraz w ich trakcie. 3. Środki bezpieczeństwa podczas prac związanych z oddziaływaniem wysokiej temperatury oraz niskich temperatur. 4. Bezpieczeństwo przy pracach elektrycznych. 5. Użycie właściwego wyposażenia ochrony osobistej (<i>PPE – Personal Protective Equipment</i>).	2				2
16	Procedury awaryjne na zbiornikowcach do przewozu produktów naftowych, w tym: 1. Statkowe plany działań awaryjnych/statkowe plany alarmowe. 2. Awaryjne wstrzymanie operacji ładunkowych. 3. Działania podejmowane w przypadku awarii systemów lub urządzeń niezbędnych do obsługi ładunku. 4. Ochrona przeciwpożarowa na zbiornikowcach do przewozu produktów naftowych. 5. Wydzielone/zamknięte strefy ratunkowe. 6. Stosowanie karty charakterystyki ładunku (MSDS).	4	1		4	9
17	Działania podejmowane w przypadku kolizji, wejścia na mieliznę lub wycieku.	0,5				0,5
18	Procedury pierwszej pomocy medycznej stosowane na zbiornikowcach do przewozu produktów naftowych.	0,5				0,5
19	Procedury zapobiegające zanieczyszczeniu atmosfery i środowiska naturalnego.	0,5				0,5
20	Postanowienia konwencji MARPOL, regulacje prawne IMO, przepisy krajowe (w tym przepisy portowe), regulacje armatorskie.	1				1
	Razem	38	4		18	60

II. Wymagania wstępne

Posiadanie:

- ważnego świadectwa przeszkolenia w zakresie eksploatacji chemikaliowców i zbiornikowców do przewozu produktów naftowych stopnia podstawowego,
- co najmniej 3-miesięcznej praktyki pływania na zbiornikowcu do przewozu produktów naftowych.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Budowa i charakterystyka zbiornikowców do przewozu produktów naftowych, operacje ładunkowe oraz czynności awaryjne.

IV. Umiejętności

Nadzorowanie i bezpieczne wykonywanie operacji ładunkowych, znajomość właściwości fizycznych i chemicznych produktów naftowych, opracowywanie i stosowanie planów operacji ładunkowych, procedur i list kontrolnych, podejmowanie działań zapobiegających zagrożeniom, profesjonalne stosowanie środków bezpieczeństwa i zasad BHP, przeprowadzanie akcji gaśniczych, reagowanie w sytuacjach zagrożenia, zapobieganie zanieczyszczeniu środowiska w wyniku rozlewu olejowego, prowadzenie nadzoru i kontroli zgodnie z obowiązującymi wymaganiami.

6. Ramowy program przeszkolenia w zakresie eksploatacji zbiornikowców do przewozu chemikaliów – stopień wyższy

3.6.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE EKSPLOATACJI ZBIORNIKOWCÓW DO PRZEWOZU CHEMIKALIÓW*				
	Zakres przeszkolenia:	stopień wyższy				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	38,5	4		16	58,5

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.03. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady i ćwiczenia) i demonstracji umiejętności (symulator).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Budowa i konstrukcja chemikaliowców, systemów i wyposażenia, w tym: 1. Ogólna konstrukcja i budowa. 2. Rozmieszczenie i rodzaje pomp. 3. Rozmieszczenie i budowa zbiorników. 4. Rurociągi i system drenażowy. 5. Systemy alarmowe i system kontroli ciśnienia i temperatury w rurociągach i zbiornikach ładunkowych. 6. Systemy pomiarowe i alarmowe. 7. Systemy wykrywania gazów. 8. Systemy podgrzewania i chłodzenia ładunku. 9. Systemy czyszczenia zbiorników. 10. Systemy kontroli środowiskowej w zbiornikach ładunkowych. 11. Systemy balastowe. 12. Wentylacja przestrzeni ładunkowej i przestrzeni mieszkalnej. 13. Systemy odzyskiwania par ładunku. 14. Systemy przeciwpożarowe. 15. Materiały i powłoki instalacji gazowych, zbiorników, rurociągów. 16. Operacje usuwania (zatrzymywania) popłuczyn.	8			4	12
2	Teoria i charakterystyki pomp, w tym typy pomp ładunkowych i ich bezpieczna eksploatacja.	2				2
3	Zasady bezpieczeństwa na chemikaliowcach i wdrożenie systemu zarządzania bezpieczeństwem.	1				1
4	Systemy nadzoru i bezpieczeństwa, w tym procedura awaryjnego wstrzymania operacji ładunkowych.	1				1
5	Wykonywanie pomiarów i obliczeń ładunku.	2	2			4
6	Wpływ płynnego ładunku luzem na trym i stateczność oraz na strukturę konstrukcyjną statku.	1			2	3
7	Operacje ładunkowe, balastowe i czyszczenia zbiorników, w tym: 1. Planowanie załadunku i wyładunku. 2. Balastowanie i wybalastowanie. 3. Operacje mycia zbiorników. 4. Kontrola atmosfery zbiornika. 5. Napełnianie gazem obojętnym (<i>inertowanie</i>). 6. Odgazowanie. 7. Transfer ładunku ze statku na statek. 8. Wymagania dotyczące inhibicji i stabilizacji.	6			6	12

	<p>9. Wymagania dotyczące grzania i chłodzenia sąsiadujących ładunków.</p> <p>10. Zgodność i oddzielanie ładunków.</p> <p>11. Ładunki o wysokiej lepkości.</p> <p>12. Resztowanie.</p> <p>13. Wejście do zbiornika.</p>					
8	Opracowanie i zastosowanie planów operacji ładunkowych, procedur i list kontrolnych.	1	1			2
9	Kalibrowanie i stosowanie systemów monitoringu i wykrywania gazów, urządzeń i przyrządów.	1				1
10	Odpowiedzialność członków załogi zarządzających operacjami ładunkowymi i nadzorujących te operacje.	1				1
11	<p>Chemiczne i fizyczne właściwości płynnych substancji szkodliwych, w tym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rodzaje ładunków chemicznych (substancje o działaniu korodującym, substancje toksyczne, palne, i wybuchowe). 2. Grupy chemikaliów i ich zastosowanie przemysłowe. 3. Oddziaływanie ładunków chemicznych. 	2				2
12	Karta charakterystyki ładunku (MSDS).	0,5				0,5
13	<p>Zagrożenia i środki kontroli związane z operacjami ładunkowymi na chemikaliowcach, w tym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Palność i wybuchowość. 2. Zagrożenie związane z toksycznością. 3. Zagrożenie dla zdrowia. 4. Skład gazu obojętnego. 5. Zagrożenia elektrostatyczne. 6. Zagrożenie aktywnością chemiczną. 7. Zagrożenie związane z korozją. 8. Ładunki o niskim punkcie wrzenia. 9. Ładunki o dużej gęstości. 10. Ładunki krzepnące. 11. Ładunki polimeryzujące. 	2				2
14	Niebezpieczeństwa wynikające z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów i zasad.	1				1
15	<p>Zasady BHP, w tym szacowanie ryzyka i bezpieczeństwa osobistego na chemikaliowcach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Środki ostrożności podejmowane przy wchodzeniu do przestrzeni zamkniętych, w tym poprawne użycie różnych typów aparatów oddechowych. 2. Środki ostrożności podejmowane przed naprawą i konserwacją oraz w ich trakcie. 3. Środki bezpieczeństwa podczas prac związanych z oddziaływaniem wysokiej temperatury oraz niskich temperatur. 4. Bezpieczeństwo przy pracach elektrycznych. 5. Użycie właściwego wyposażenia ochrony osobistej (<i>PPE – Personal Protective Equipment</i>). 	2				2
16	<p>Procedury awaryjne na chemikaliowcach, w tym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Statkowe plany działań awaryjnych/statkowe plany alarmowe. 2. Awaryjne wstrzymanie operacji ładunkowych. 3. Działania podejmowane w przypadku awarii systemów lub urządzeń niezbędnych do obsługi ładunku. 4. Ochrona przeciwpożarowa na chemikaliowcu. 	4	1		4	9

	5. Wydzielone/zamknięte strefy ratunkowe. 6. Oddziaływanie ładunku. 7. Zrzucanie ładunku za burtę. 8. Stosowanie karty charakterystyki ładunku (MSDS).					
17	Działania podejmowane w przypadku kolizji, wejścia na mieliznę lub wycieku.	0,5				0,5
18	Procedury pierwszej pomocy medycznej stosowane na chemikaliowcach zgodnie z wymaganiami <i>Medical First Aid Guide</i> (MFAG).	0,5				0,5
19	Procedury zapobiegające zanieczyszczeniu atmosfery i środowiska naturalnego.	1				1
20	Postanowienia konwencji MARPOL, regulacje prawne IMO, przepisy krajowe (w tym przepisy portowe), regulacje armatorskie.	0,5				0,5
21	Kodeks IBC.	0,5				0,5
	Razem	38,5	4		16	58,5

II. Wymagania wstępne

Posiadanie:

- ważnego świadectwa przeszkolenia w zakresie eksploatacji chemikaliowców i zbiornikowców do przewozu produktów naftowych stopnia podstawowego,
- co najmniej 3-miesięcznej praktyki pływania odbytej na zbiornikowcu do przewozu chemikaliów.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Budowa i charakterystyka chemikaliowców, operacje ładunkowe i czynności awaryjne.

IV. Umiejętności

Nadzorowanie i bezpieczne wykonywanie wszystkich operacji ładunkowych, znajomość właściwości fizycznych i chemicznych chemikaliów, opracowywanie i stosowanie planów operacji ładunkowych, procedur i list kontrolnych, podejmowanie działań zapobiegających zagrożeniom, profesjonalne stosowanie środków bezpieczeństwa i zasad BHP, przeprowadzanie akcji gaśniczych, reagowanie w sytuacjach zagrożenia, zapobieganie chemicznym zanieczyszczeniom środowiska, prowadzenie nadzoru i kontroli zgodnie z obowiązującymi wymaganiami.

7. Ramowy program przeszkolenia w zakresie zarządzania kryzysowego i zachowań ludzkich

3.7.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO I ZACHOWAŃ LUDZKICH*				
	Zakres przeszkolenia:					
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	10,5	2			12,5

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.29 (Tabela A-V/2 Kodeksu STCW). Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Informacje ogólne: 1. Ogólna konstrukcja i plany statku. 2. Przepisy bezpieczeństwa. 3. Plany i procedury awaryjne.	1				1
2	Znaczenie zasad eksploatacji statku – szczegółowe procedury awaryjne, w tym: 1. Wcześniejsze planowanie i ćwiczenie procedur awaryjnych na statku. 2. Zaznajomienie członków załogi z zaplanowanymi procedurami awaryjnymi i konieczność ich przestrzegania w sytuacji zagrożenia.	1				1
3	Optymalizacja wykorzystywanych środków, z uwzględnieniem: 1. Ograniczonej ilości dostępnych środków w sytuacji awaryjnej. 2. Wolnych członków załogi i dostępnego sprzętu.	1				1
4	Praktyczne ćwiczenia w celu utrzymania stanu gotowości z uwzględnieniem wniosków wyciągniętych z wcześniejszych wypadków z udziałem statków pasażerskich. Raport z ćwiczeń.	1	1			2
5	Ocena wstępna i zapewnienie skutecznego reagowania w sytuacjach kryzysowych, zgodnie z ustalonymi procedurami awaryjnymi.	1				1
6	Kierowanie i dowodzenie w sytuacjach kryzysowych, w tym: 1. Zachowanie dowódcy podczas sytuacji awaryjnych. 2. Koncentracja na podejmowanych decyzjach w sytuacji konieczności szybkiego działania. 3. Motywowanie, zachęcanie i uspokajanie pasażerów i pracowników.	1				1
7	Rozpoznawanie objawów nadmiernego stresu u siebie oraz innych członków statkowego zespołu ratunkowego.	1				1
8	Wpływ stresu w sytuacjach awaryjnych na wydajność działania poszczególnych osób i ich zdolność do stosowania instrukcji i procedur.	1				1
9	Kontrola pasażerów i innych osób w sytuacjach kryzysowych, w tym: 1. Ogólne wzorce zachowań pasażerów i innych osób w sytuacjach kryzysowych, przy założeniu, że: 1) najczęściej musi minąć pewien czas, zanim ludzie zaakceptują fakt pojawienia się sytuacji kryzysowej; 2) niektóre osoby mogą ulegać panice i zachowywać się w sposób nieracjonalny lub mieć trudności we właściwej ocenie sytuacji i dostosowaniu się do instrukcji w sytuacjach kryzysowych.	1	0,5			1,5

	2. Reakcje pasażerów i innych osób, między innymi: 1) poszukiwania krewnych, przyjaciół lub swoich rzeczy osobistych w sytuacji zagrożenia; 2) szukanie schronienia w swoich kabinach lub w innych miejscach na pokładzie, w celu uniknięcia zagrożenia; 3) tendencja do przemieszczania się w stronę górnej części pokładu, gdy statek zaczyna się przechylać. 3. Panika wśród pasażerów wynikająca z rozdzielenia z bliskimi.					
10	Nawiązywanie i utrzymywanie skutecznej komunikacji, w tym: 1. Jasne i zwięzłe instrukcje i raporty. 2. Wymiana informacji pomiędzy pasażerami i pracownikami.	0,5	0,5			1
11	Informowanie pasażerów i członków załogi w sytuacjach kryzysowych oraz powiadamianie na temat ogólnej sytuacji. Informacje na temat wszelkich zachowań wymaganych od pasażerów i załogi, w tym: 1. Język lub języki, którymi posługują się pasażerowie lub inne osoby przewożone na danej trasie. 2. Porozumiewanie się w sytuacjach awaryjnych przy pomocy innych metod, takich jak: demonstrowanie lub dawanie znaków za pomocą rąk lub wskazywanie umiejscowienia instrukcji, miejsca zbiórki, sprzętu ratunkowego, drogi ewakuacyjnej, gdy nie jest możliwe nawiązanie komunikacji werbalnej. 3. Języki nadawania komunikatów o niebezpieczeństwie w czasie alarmu lub ćwiczeń celem przekazania pasażerom kluczowych wytycznych oraz ułatwienia członkom załogi udzielania pomocy.	1				1
	Razem	10,5	2			12,5

II. Wymagania wstępne

Brak.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Wskazane zagadnienia w zakresie podanym w treściach przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Kierowanie i dowodzenie w sytuacjach kryzysowych, stosowanie pokładowych procedur awaryjnych, optymalizowanie wykorzystywania środków, kontrolowanie reakcji na sytuacje kryzysowe, kontrolowanie zachowania pasażerów i innych osób w sytuacjach kryzysowych, utrzymywanie skutecznej komunikacji.

8. Ramowy program przeszkolenia w zakresie kierowania tłumem

3.8.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE KIEROWANIA TLUMEM*				
	Zakres przeszkolenia:					
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	4	2			6

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.28 (Sekcja A-V/2 pkt 1 Kodeksu STCW). Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Środki bezpieczeństwa i instrukcje alarmowe: 1. Procedury i instrukcje alarmowe. 2. Wyjścia ewakuacyjne. 3. Ograniczenia w korzystaniu z wind statkowych.	1	1			2
2	Asysta i pomoc pasażerom w drodze do miejsca zbiórki i miejsc ewakuacji: 1. Wydawanie jasnych i uspokajających poleceń. 2. Kontrola nad pasażerami w korytarzach, klatkach schodowych i przejściach. 3. Utrzymywanie dróg ewakuacyjnych wolnych od przeszkód (niezastawianie dróg ewakuacyjnych). 4. Metody ewakuacji osób niepełnosprawnych i osób potrzebujących specjalnej asysty. 5. Przeszukiwanie pomieszczeń mieszkalnych.	2				2
3	Procedury alarmowe: 1. Konieczność utrzymywania porządku. 2. Procedury zmniejszenia i uniknięcia paniki. 3. Liczenie pasażerów na podstawie list pasażerów, kiedy jest potrzebne. 4. Upewnianie się, że pasażerowie są odpowiednio ubrani i mają dobrze założone kamizelki ratunkowe.	1	1			2
	Razem	4	2			6

II. Wymagania wstępne

Brak.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Wskazane zagadnienia w zakresie podanym w treściach przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Znajomość i stosowanie środków ratunkowych i planów dowodzenia, niesienie pomocy pasażerom w sytuacjach alarmowych, skuteczne kierowanie pasażerami i innymi osobami w sytuacjach alarmowych, wydawanie jasnych i precyzyjnych poleceń.

9. Ramowy program przeszkolenia w zakresie bezpieczeństwa dla członków załóg bezpośrednio obsługujących pasażerów w pomieszczeniach pasażerskich

3.9.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA DLA CZŁONKÓW ZAŁÓG BEZPOŚREDNIO OBSŁUGUJĄCYCH PASAŻERÓW W POMIESZCZENIACH PASAŻERSKICH*				
	Zakres przeszkolenia:					
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	4	2			6

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.28 (Prawidło V/2 pkt 5 Konwencji STCW; Sekcja A-V/2 pkt 2 Kodeksu STCW). Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Komunikacja z pasażerami w sytuacji alarmowej, w tym: <ol style="list-style-type: none"> Język lub języki, którymi posługują się pasażerowie przewożeni w czasie danej podróży. Prawdopodobieństwo, że użycie podstawowych zwrotów w języku angielskim w podstawowych instrukcjach pozwoli na komunikację z pasażerami w sytuacji zagrożenia bez względu na to, czy pasażerowie i załoga znają powszechnie ten język. Komunikacja podczas sytuacji alarmowej przy pomocy innych metod, takich jak: demonstrowanie lub dawanie znaków za pomocą rąk lub wskazywanie umiejscowienia instrukcji, miejsca zbiórki, sprzętu ratunkowego, drogi ewakuacyjnej, gdy nie jest możliwe nawiązanie komunikacji werbalnej. Zapewnienie pełnych instrukcji bezpieczeństwa pasażerom w języku lub językach narodowych. Języki nadawania komunikatów o niebezpieczeństwie w czasie alarmu lub ćwiczeń celem przekazania pasażerom kluczowych wytycznych oraz ułatwienia członkom załogi udzielania pomocy. 	2	1			3
2	Demonstrowanie pasażerom, jak stosować indywidualne środki ratunkowe.	1	1			2
3	Zaokrętowanie i wyokrętowanie pasażerów niepełnosprawnych i osób potrzebujących specjalnej asysty.	1				1
	Razem	4	2			6

II. Wymagania wstępne

Brak

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Wskazane zagadnienia w zakresie podanym w treściach przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Niesienie pomocy pasażerom w sytuacjach alarmowych, skuteczne kierowanie pasażerami i innymi osobami w sytuacjach alarmowych, wydawanie jasnych i precyzyjnych poleceń, sprawdzanie poprawności stosowania indywidualnych środków ratunkowych.

10. Ramowy program przeszkolenia w zakresie bezpieczeństwa pasażerów i ładunku oraz szczelności kadłuba na statku pasażerskim typu ro-ro

3.10.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA PASAŻERÓW I ŁADUNKU ORAZ SZCZELNOŚCI KADŁUBA NA STATKU PASAŻERSKIM TYPU RO-RO*				
	Zakres przeszkolenia:					
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	9	7			16

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.29 (Sekcja A-V/2 pkt 4 Kodeksu STCW). Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Stosowanie procedur statkowych, w tym: 1. Załadunek i rozładunek pojazdów, wagonów i innych jednostek transportowych. 2. Opuszczanie i podnoszenie ramp. 3. Zapelnianie i sztauowanie wysuwanych lub chowanych pokładów dla pojazdów. 4. Zaokrętowanie i wyokrętowanie pasażerów niepełnosprawnych i osób potrzebujących specjalnej asysty.	1	1			2
2	Stosowanie specjalnej lub dodatkowej ochrony, procedur i wymagań dotyczących przewozu ładunków niebezpiecznych na statkach pasażerskich typu ro-ro.	1				1
3	Zabezpieczanie ładunków niebezpiecznych 1. Poprawne stosowanie postanowień kodu bezpiecznego sztauowania i zabezpieczania pojazdów, wagonów i innych jednostek transportowych. 2. Prawidłowe użycie urządzeń i materiałów zabezpieczających ładunek z zastrzeżeniem ich ograniczeń.	1	1			2
4	Obliczanie stateczności, przegłębienia i naprężeń 1. Prawidłowe zastosowanie informacji dotyczących stateczności i naprężeń. 2. Obliczanie stateczności i przegłębienia dla różnych warunków załadunku przy użyciu dostępnych kalkulatorów stateczności i programów komputerowych. 3. Obliczanie współczynników obciążenia pokładów. 4. Obliczanie wpływu przelewania balastu i paliwa na stateczność, przegłębienia i naprężenia.	4	4			8
5	Otwieranie, zamykanie i zabezpieczanie otworów kadłuba 1. Prawidłowe stosowanie procedur statkowych związanych z otwieraniem, zamykaniem i zabezpieczaniem furt dziobowych, rufowych i burtowych oraz ramp, a także poprawne obsługiwanie systemów z nimi powiązanych. 2. Badanie szczelności.	1				1
6	Atmosfera na pokładach ro-ro 1. Użycie przenośnych urządzeń do kontroli atmosfery w przestrzeniach ładunkowych typu ro-ro.	1	1			2

	2. Stosowanie prawidłowych procedur statkowych dotyczących wentylacji przestrzeni ładunkowych typu ro-ro podczas załadunku i wyładunku pojazdów, w czasie podróży i w sytuacjach awaryjnych.					
	Razem	9	7			16

II. Wymagania wstępne

Brak.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Wskazane zagadnienia w zakresie podanym w treściach przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Przeprowadzanie operacji ładunkowych typu ro-ro, dokonywanie obliczeń statecznościowych, poprawne zabezpieczanie jednostek transportowych typu ro-ro, przeprowadzanie operacji zamykania i otwierania furt, luków i włazów, kontrolowanie atmosfery w przestrzeniach ładunkowych typu ro-ro.

11. Ramowy program przeszkolenia w zakresie wykorzystania radaru i ARPA na poziomie operacyjnym

3.11.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE WYKORZYSTANIA RADARU I ARPA NA POZIOMIE OPERACYJNYM*				
	Zakres przeszkolenia:	poziom operacyjny				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	30	2	8	30	70

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.07. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia, laboratorium, symulator).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	1. Wymagania techniczno-eksploatacyjne IMO dotyczące urządzeń radarowych. 2. Podstawowe zjawiska i problemy radiolokacji. 3. Budowa i eksploatacja morskiego radaru nawigacyjnego. 4. Interpretacja zobrazowania radarowego. 5. Błędy i dokładność pomiarów radarowych. 6. Diagnostyka sprawności radaru i wstępna lokalizacja uszkodzeń. 7. Obróbka cyfrowa ech i jej wpływ na zobrazowanie radarowe. 8. Urządzenia współpracujące z radarem nawigacyjnym. 9. Nakresy radarowe: 1) czynniki wpływające na dokładność zakresów; 2) ćwiczenia zakresowe; 3) sporządzenie nakresu radarowego – meldunek radarowy, planowanie i kontrola skuteczności manewrów antykolizyjnych. 10. Wykorzystanie urządzeń radarowych do określania i kontroli pozycji statku. 11. Pomoce nakresowe EPA i ATA – zasada działania i możliwości wykorzystania. 12. Zasada działania, podstawowe funkcje, obsługa ARPA. 13. Interpretacja informacji uzyskiwanej w ARPA. 14. Testowanie, błędy i ograniczenia urządzeń ARPA. 15. Współpraca ECDIS–AIS–ARPA. 16. Wykorzystanie urządzeń radarowych z zastosowaniem przepisów MPDPM w celu zapobiegania kolizji i sytuacji nadmiernego zbliżenia.	30	2	8	30	70
Razem		30	2	8	30	70

II. Wymagania wstępne

Brak.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Właściwości propagacyjne mikrofal w stopniu pozwalającym na zrozumienie zjawisk rozchodzenia się i odbijania fal elektromagnetycznych zakresu radarowego, zasada pracy radaru według schematu blokowego w stopniu pozwalającym na zrozumienie działania jego wszystkich elementów regulacyjnych i ich wpływu na obraz radarowy, sposoby wykonywania pomiarów radarowych, ich błędy i dokładności, problemy wykrywania związane z zasięgiem, refrakcją, szeroko rozumianymi cieniami i kształtem charakterystyki antenowej oraz sposoby ich minimalizacji, rodzaje zniekształceń i zakłóceń, ich przyczyny i sposoby reakcji na ich obecność, algorytmy obróbki cyfrowej obrazu radarowego i ich ocenę pod kątem nawigacyjnego wykorzystania radaru, podstawy diagnozowania i lokalizacji uszkodzeń w radarach, rodzaje i zasady działania urządzeń współpracujących z radarem, wpływ mikrofal na organizm ludzki, dokumenty związane z zakupem i eksploatacją radaru, sposoby interpretacji informacji radarowej, zasady sporządzania nakresów radarowych

i ich dokładność, sposoby wykorzystania radaru w nawigacji, wymagania IMO dotyczące urządzeń radarowych i ARPA, przepisy MPDM, niebezpieczeństwo wynikające ze zbytniego zaufania do danych ARPA, podstawowe typy urządzeń, możliwości, ograniczenia błędy urządzeń ARPA, testy operacyjne ARPA, zasady lokalizacji uszkodzeń.

IV. Umiejętności

Włączanie i wstępne regulowanie wskaźnika radarowego, właściwe dobieranie położenia elementów regulacyjnych stosownie do wykonywanego zadania, w tym wpływanie na wykrywalność, rozmiary ech oraz rozróżnialności, sprawne identyfikowanie echa obiektów na ekranie na podstawie mapy nawigacyjnej oraz obserwacji wzrokowej, biegłe wykonywanie pomiarów radarowych dostępnymi metodami, minimalizując błędy, i określanie pozycji obserwowanych, poprawne interpretowanie obrazu radarowego, w tym w warunkach zniekształceń i zakłóceń z szacowaniem położenia, kursu, prędkości, odległości najmniejszego zbliżenia i czasu do osiągnięcia tej odległości, obsługiwane funkcje nakresowych dostępnych w radarze ze zrozumieniem, stosując się do algorytmów postępowania podanych w instrukcji radaru, rozpoznawanie i wykorzystywanie sygnałów urządzeń współpracujących z radarem, diagnozowanie stanu sprawności radaru i wstępne lokalizowanie miejsca wystąpienia uszkodzeń, posługiwanie się dokumentami związanymi z morskim radarem nawigacyjnym, uzyskiwanie informacji o obiektach widocznych na ekranie radaru, ocena sytuacji kolizyjnych, planowanie i wykonywanie manewrów antykolizyjnych oraz sprawdzanie skuteczności podjętych działań, wykorzystywanie urządzeń radarowych do prowadzenia bezpiecznej nawigacji i unikania kolizji na różnych akwenach nawigacyjnych, inicjowanie śledzenia obiektu, uzyskiwanie i właściwe interpretowanie informacji wypracowanych przez system ARPA, uwzględnianie błędów i ograniczeń urządzeń ARPA, symulacja manewrów antykolizyjnych, wykorzystywanie dodatkowych funkcji nawigacyjnych dostępnych w ARPA, używanie ARPA i innych urządzeń nawigacyjnych w celu prowadzenia bezpiecznej nawigacji i unikania kolizji na różnych akwenach nawigacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem wymiany informacji ARPA-AIS-ECDIS, korzystanie z ARPA i radaru z uwzględnieniem prawideł MPDM, testowanie urządzeń ARPA.

12. Ramowy program przeszkolenia w zakresie wykorzystania radaru i ARPA na poziomie zarządzania

3.12.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE WYKORZYSTANIA RADARU I ARPA NA POZIOMIE ZARZĄDZANIA*				
	Zakres przeszkolenia:	poziom zarządzania				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	10	2		28	40

* Program przeszkolenia jest oparty na kursie modelowym IMO 1.08. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia i symulator).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Zapoznanie się z mostkiem nawigacyjnym, obsługą ARPA i urządzeń nawigacyjnych symulatora.	1			2	3
2	Nakresy radarowe: 1. Czynniki wpływające na dokładność nakresów. 2. Ćwiczenia nakresowe. 3. Meldunek radarowy, planowanie i kontrola skuteczności manewrów antykolizyjnych.	2	2		4	8
3	Użycie ARPA i urządzeń nawigacyjnych w celu prowadzenia bezpiecznej nawigacji i unikania kolizji: 1. Zastosowanie przepisów MPDM na wodach otwartych w warunkach ograniczonej widzialności. 2. Nawigowanie na wodach ograniczonych i na torach wodnych. 3. Nawigowanie w systemach rozgraniczenia ruchu i w ich pobliżu. 4. Dowodzenie wachtą nawigacyjną.	5			16	21
4	Planowanie i koordynacja akcji SAR: 1. Odbiór komunikatu w niebezpieczeństwie za pośrednictwem radiotelefonu UKF. 2. Zaplanowanie i koordynacja poszukiwania i ratowania. 3. Ćwiczenia akcji SAR.	2			6	8
	Razem	10	2		28	40

II. Wymagania wstępne

Brak.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Błędy i dokładność pomiarów radarowych, problemy wykrywania związane z zasięgiem, refrakcją, szeroko rozumianymi cieniami i kształtem charakterystyki antenowej oraz sposoby ich minimalizacji, rodzaje zniekształceń i zakłóceń, ich przyczyny i sposoby reakcji na ich obecność, ograniczenia, błędy urządzeń ARPA, AIS, ECDIS.

IV. Umiejętności

Ocenianie błędów systemowych i rozumienie aspektów działania nowoczesnych systemów nawigacyjnych, prowadzenie bezpiecznej nawigacji w warunkach braku widoczności, ocenianie informacji nawigacyjnych uzyskanych ze wszystkich źródeł, włączając radar i ARPA, przy wydawaniu i wykonywaniu poleceń w celu uniknięcia kolizji i dla kierowania bezpieczną żeglugą statku, optymalne wykorzystywanie wszystkich dostępnych danych nawigacyjnych dla prowadzenia bezpiecznej żeglugi.

13. Ramowy program przeszkolenia w zakresie manewrowania dużymi statkami i statkami o nietypowych charakterystykach manewrowych

3.13.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE MANEWROWANIA DUŻYMI STATKAMI I STATKAMI O NIETYPOWYCH CHARAKTERYSTYKACH MANEWROWYCH*				
	Zakres przeszkolenia:	Sekcja B-V/a Kodeksu STCW				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	9	41**			50

* Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Prawa podobieństwa, opis modeli użytych do szkolenia.	1				1
2	Cechy manewrowe współczesnych statków, manewry standardowe i ratownicze.	1				1
3	Urządzenia sterujące aktywne i bierne, wpływ usytuowania steru na jego efektywność, manewrowanie statkiem jednośrubowym i dwuśrubowym.	1				1
4	Wpływ płytkowodzia na cechy manewrowe, żegluga w kanale, manewr mijania i wyprzedzania, osiadanie statku.	1				1
5	Manewr hamowania, żegluga w warunkach oddziaływania prądu i wiatru, kotwiczenie, współpraca z holownikami.	1				1
6	Holowanie oceaniczne, działalność organizacji międzynarodowych dla podniesienia bezpieczeństwa żeglugi, standardy manewrowe.	2				2
7	Dynamiczne pozycjonowanie.	2				2
8	Zapoznanie się z cechami manewrowymi różnych typów statków, manewry ratownicze, manewry cumowania i odcumowania.		8**			8
9	Żegluga w nabieżnikach, manewr podejścia do boi SPM, hamowanie i zatrzymanie statku na torze podejściowym, ćwiczenia nocne.		8**			8
10	Manewr „ship to ship”, kotwiczenie, manewrowanie statkiem wyposażonym w ster Schillinga, pokonywanie wąskiego krzywoliniowego toru wodnego, ruch wstecz.		8**			8
11	Żegluga wzdłuż szczelnej ściany tzw. <i>wall effect</i> , przejście pod wąskim mostem, ćwiczenia nocne.		5**			5
12	Manewrowanie statkiem: wchodzenie do śluzy, elementy żeglugi w warunkach oddziaływania prądu, cumowanie i odcumowanie, obrót statku, prąd poprzeczny do kierunku ruchu, podchodzenie do statku stojącego na kotwicy, żegluga w krzywoliniowym kanale płytkowodnym, manewr wyprzedzania i mijania w kanale.		12**			12
	Razem	9	41**			50

** Dopuszczalne jest prowadzenie zajęć na rzeczywistym poligonie wodnym z oznakowaniem, wykorzystującym modele redukcyjne lub na odpowiednio oprogramowanym symulatorze manewrowym. W przypadku prowadzenia zajęć na symulatorze, liczba godzin przewidzianych na ćwiczenia będzie liczbą godzin na symulatorze.

II. Wymagania wstępne

Szkolenie przeznaczone dla kapitanów dużych statków lub statków z nietypowymi charakterystykami manewrowymi, zgodnie z zaleceniami Sekcji B-V/3 pkt 3.2 Kodeksu STCW.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Zagadnienia w zakresie podanym w treściach przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Manewrowanie statkami o znacznej wyporności lub długości, nietypowej konstrukcji lub zdolnych do rozwijania dużych prędkości.

14. Ramowy program przeszkolenia w zakresie nautycznego dowodzenia statkiem

3.14.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE NAUTYCZNEGO DOWODZENIA STATKIEM*				
	Zakres przeszkolenia:	Sekcja A-II/1 Kodeksu STCW				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	18			14	32

* Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (symulator).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Zasady zarządzania zespołem: 1. Sposoby zarządzania. 2. Obciążenie pracą. 3. Wydawanie oceny i podejmowanie decyzji. 4. Ocena sytuacji i ryzyka. 5. Udział czynnika ludzkiego w popełnianych błędach.	6				6
2	Psychologia i socjologia dowodzenia: 1. Podstawy i umiejętności wykorzystania uzdolnień członka załogi. 2. Świadomość wynikająca z różnic kulturowych. 3. Chęć pracy na morzu i odpowiedzialność. 4. Władza, asertywność i autorytet na statku. 5. Rozpoznawanie priorytetów. 6. Definiowanie celów. 7. Formułowanie komunikatów. 8. Organizacja pracy. 9. Nadzór nad wykonywaniem poleceń. 10. Motywowanie. 11. Metody opanowywania paniki w sytuacjach awaryjnych.	7				7
3	Dowodzenie wachtą nawigacyjną: 1. Struktury organizacyjne załogi statku. 2. Organizacja działu pokładowego. 3. Wybrane aspekty psychologiczne i socjologiczne dowodzenia załogą na pokładzie. 4. Zagadnienia ergonomiczno-prawne w odniesieniu do pracy załogi pokładowej. 5. Pełnienie wachty nawigacyjnej, instruktaż i szkolenie w dziale pokładowym: 1) wymagania Konwencji STCW dotyczące przeszkoleń na poszczególnych stanowiskach na statkach morskich; 2) szkolenia obowiązkowe członków załóg na statku po zamustrowaniu; 3) szkolenie załóg na statkach w eksploatacji. 6. Dowodzenie załogą pokładową – przykłady wynikające z praktyki zawodowej.	5				5

4	<p>Symulator manewrowy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe zasady planowania podróży, pełnienia wachty nawigacyjnej, sposobów określania pozycji i korzystania z radaru oraz dokładności w nawigacji. 2. Zapoznanie się ze specyfiką dowodzenia mostkiem nawigacyjnym na podstawie symulatora. 3. Organizacja pracy załogi pokładowej podczas: <ol style="list-style-type: none"> 1) planowania i przeprowadzania podróży w sytuacjach normalnych i awaryjnych; 2) efektu działania wiatru, prądu, płytkowodzia, ścianki i kanałowego; 3) kotwiczenia i cumowanie. 				14	14
	Razem	18			14	32

II. Wymagania wstępne

Brak.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Zasady zarządzania zasobami ludzkimi w dziale pokładowym, zasady szkolenia i egzaminowania członków załogi pokładowej, wymagania prawa międzynarodowego i krajowego stawiane członkom załogi pokładowej.

IV. Umiejętności

Zarządzanie załogą pokładową i szkolenie jej (zarządzanie zadaniami i obowiązkami), stosowanie technik podejmowania decyzji, skuteczna komunikacja.

15. Ramowy program przeszkolenia w zakresie dowodzenia siłownią okrętową

3.15.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE DOWODZENIA SIŁOWNIĄ OKRĘTOWĄ*				
	Zakres przeszkolenia:	Sekcja A-III/1 i A-III/6 Kodeksu STCW				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	18			12	30

* Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (symulator).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Zasady zarządzania zespołem: 1. Sposoby zarządzania. 2. Obciążenie pracą. 3. Wydawanie oceny i podejmowanie decyzji. 4. Ocena sytuacji i ryzyka. 5. Udział czynnika ludzkiego w popełnianych błędach.	6				6
2	Psychologia i socjologia dowodzenia: 1. Podstawy i umiejętności wykorzystania uzdolnień członka załogi. 2. Świadomość wynikająca z różnic kulturowych. 3. Chęć pracy na morzu i odpowiedzialność. 4. Władza, asertywność i autorytet na statku. 5. Rozpoznawanie priorytetów. 6. Definiowanie celów. 7. Formułowanie komunikatów. 8. Organizacja pracy. 9. Nadzór nad wykonywaniem poleceń. 10. Motywowanie. 11. Metody opanowywania paniki w sytuacjach awaryjnych.	7				7
3	Dowodzenie załogą maszynową: 1. Struktury organizacyjne załogi statku. 2. Organizacja działu maszynowego. 3. Wybrane aspekty psychologiczne i socjologiczne dowodzenia załogą maszyny. 4. Zagadnienia ergonomiczno-prawne w odniesieniu do pracy w siłowniach okrętowych. 5. Pełnienie wachty maszynowej, instruktaż i szkolenie w dziale maszynowym: 1) wymagania Konwencji STCW dotyczące przeszkoleń na poszczególnych stanowiskach na statkach morskich; 2) szkolenia obowiązkowe członków załóg na statku po zamustrowaniu; 3) szkolenie załóg na statkach w eksploatacji. 6. Dowodzenie załogą maszynową – przykłady wynikające z praktyki zawodowej.	5				5
4	Symulator siłowni okrętowej: 1. Organizacja pracy załogi maszynowej podczas przygotowania siłowni do ruchu. 2. Zapoznanie ze specyfiką dowodzenia siłownią okrętową na podstawie symulatora. 3. Organizacja pracy załogi maszynowej podczas manewrów: 1) procedury uruchomienia i odstawienia urządzeń siłowni; 2) zarządzanie kryzysowe, działanie załogi w sytuacjach				12	12

	kryzysowych i w stresie, z uwzględnieniem ustalenia niezbędnych procedur.					
	4. Organizacja pracy załogi maszynowej w ruchu morskim:					
	1) procedury uruchomienia siłowni od stanu zimnego, manewrowanie i ruch morski;					
	2) zarządzanie kryzysowe, działanie załogi w sytuacjach kryzysowych w stresie, z uwzględnieniem ustalenia niezbędnych procedur.					
	Razem	18			12	30

II. Wymagania wstępne

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Zasady zarządzania zasobami ludzkimi w dziale maszynowym, zasady szkolenia i egzaminowania członków załogi maszynowej, wymagania prawa międzynarodowego i krajowego stawiane członkom załogi maszynowej.

IV. Umiejętności

Zarządzanie załogą maszynową i szkolenie jej (zarządzanie zadaniami i obowiązkami), stosowanie technik podejmowania decyzji, skuteczna komunikacja.

16. Ramowy program przeszkolenia w zakresie współpracy ze służbami SAR

3.16.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE WSPÓLPRACY ZE SŁUŻBAMI SAR*				
	Zakres przeszkolenia:	Rozdział V, Prawidło 7.3 Konwencji SOLAS				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	8	10			18

* Program przeszkolenia jest oparty na założeniach kursów modelowych IMO 3.13, 3.14 i 3.15. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (ćwiczenia).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Podstawy prawne ratowania życia na morzu: 1. Obowiązki państw wynikające z konwencji międzynarodowych. 2. Obowiązki kapitana statku w świetle prawa międzynarodowego.	2				2
2	Światowy system ratowania życia na morzu: 1. Światowy plan SAR. 2. Bałtycki plan SAR (siły i środki SAR na Morzu Bałtyckim). 3. Współdziałanie międzynarodowe na Morzu Bałtyckim. 4. Rola i zadania MRCK w systemie ratowania życia na morzu. 5. Zasady organizacji akcji poszukiwawczej i ratowniczej. 6. Bieg wywołań alarmowych w polskiej strefie odpowiedzialności SAR.	2				2
3	Planowanie akcji poszukiwawczej i ratowniczej: 1. Zadania dowódcy akcji na morzu. 2. Określanie obszaru poszukiwania. 3. Prowadzenie poszukiwania. 4. Prowadzenie akcji ratowniczej. 5. Określenie czasu zakończenia działań ratowniczych.	4	4			8
4	Praktyczne kierowanie akcją poszukiwawczą na morzu – trening na symulatorze radarowo-nawigacyjnym.		6			6
	Razem	8	10			18

II. Wymagania wstępne

Posiadanie świadectwa przeszkolenia w zakresie wykorzystania radaru i ARPA – poziom zarządzania oraz świadectwa przeszkolenia w zakresie nautycznego dowodzenia statkiem.

Szkolenie przeznaczone jest dla kapitanów i starszych oficerów zatrudnionych na statkach pasażerskich i statkach pasażerskich typu ro-ro.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Zagadnienia w zakresie podanym w treściach przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Podejmowanie i prowadzenie akcji poszukiwania i ratowania życia na morzu.

17. Ramowy program przeszkolenia w zakresie znajomości Międzynarodowego kodeksu zarządzania bezpieczną eksploatacją statków i zapobieganiem zanieczyszczeniu

3.17.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE ZNAJOMOŚCI MIĘDZYNARODOWEGO KODEKSU ZARZĄDZANIA BEZPIECZNĄ EKSPLOATACJĄ STATKÓW I ZAPOBIEGANIEM ZANIECZYSZCZANIU*				
	Zakres przeszkolenia:	Kodeks ISM				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	9				9

* Program przeszkolenia jest oparty w części na kursie modelowym IMO 1.38. Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu.

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	1. Postanowienia ogólne. 2. Polityka w zakresie bezpieczeństwa żeglugi i ochrony środowiska morskiego. 3. Odpowiedzialność i uprawnienia armatora. 4. Osoba lub osoby wyznaczone do nadzoru nad bezpieczną eksploatacją statków i zapobiegania zanieczyszczeniom. 5. Odpowiedzialność i uprawnienia kapitana statku. 6. Środki bezpiecznego zarządzania eksploatacją statku a jego załoga. 7. Opracowanie planów statkowych. 8. Gotowość awaryjna. 9. Zgłaszanie i analiza niezgodności, wypadków morskich oraz sytuacji niebezpiecznych. 10. Utrzymanie stanu statku i jego wyposażenia. 11. Dokumentacja z zakresu zarządzania bezpieczną eksploatacją statków i zapobiegania zanieczyszczeniom. 12. Przegląd i ocena armatorska. 13. Certyfikacja i nadzór administracji.	9				9
	Razem	9				9

II. Wymagania wstępne

Brak.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Zagadnienia w zakresie podanym w treściach przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Bezpieczne zarządzanie eksploatacją statku, utrzymanie stanu statku i jego wyposażenia.

18. Ramowy program przeszkolenia w zakresie obsługi siłowni o napędzie innym niż tłokowy silnik spalinowy

3.18.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE OBSŁUGI SIŁOWNI O NAPĘDZIE INNYM NIŻ TŁOKOWY SILNIK SPALINOWY*				
	Zakres przeszkolenia:	Sekcja A-III/2.6 i A-III/3.6 Kodeksu STCW				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	50			10	60

* Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (symulator).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	Eksploatacja okrętowych turbin parowych: 1. Turbina – obieg parowo-wodny okrętowej siłowni parowej. 2. Bilans energetyczny, straty sprawności turbiny parowej. 3. Obciążenia i deformacje okrętowych turbin parowych. 4. Regulacja mocy okrętowych. 5. Charakterystyki turbin i współpraca z odbiornikami mocy w stanach ustalonych i przejściowych. 6. Drgania i wyważanie wirników. 7. Współczesne okrętowe turbiny parowe główne i pomocnicze – tendencje. 8. Eksploatacja okrętowych turbin parowych w stanach awaryjnych.	20				20
2	Eksploatacja okrętowych turbin gazowych: 1. Teoretyczne podstawy pracy turbin gazowych. 2. Konstrukcja okrętowych turbin gazowych. 3. Ogólna charakterystyka siłowni z turbiną gazową, współpraca z odbiornikami mocy, sprawność. 4. Eksploatacja okrętowych turbin gazowych: przygotowywanie do ruchu, rozruch, obciążenie, praca w warunkach ustalonych i zmiennych, odstawianie. 5. Typowe procesy zużycia turbin gazowych. 6. Współczesne turbiny gazowe i tendencje rozwojowe.	10				10
3	Eksploatacja okrętowych siłowni turboparowych: 1. Współczesne obiegi parowo-skroplinowe siłowni turbinowej, sprawność obiegu podstawowego i metody jej podwyższania stosowane we współczesnych siłowniach. 2. Instalacje nowoczesnych siłowni turboparowych i zasady ich obsługi. 3. Procedury eksploatacyjne siłowni turboparowej: uruchamianie, obsługa w czasie ruchu, manewrowanie i odstawianie. 4. Awaryjne procedury eksploatacyjne siłowni turboparowej.	10			5	15

4	Kotły okrętowe: 1. Spalanie paliw w kotłach, współczynnik nadmiaru powietrza, jakość spalania, regulacja palników. 2. Bilans cieplny w kotłach, wpływ zanieczyszczeń powierzchni ogrzewalnych na sprawność kotła i jego bezpieczną pracę. 3. Cyrkulacja wody w kotłach, zakłócenia cyrkulacji i wynikające stąd zagrożenia. 4. Budowa współczesnych okrętowych kotłów głównych, obsługa i zasady bezpiecznej oraz ekonomicznej ich eksploatacji. 5. Tendencje rozwojowe współczesnych okrętowych kotłów pomocniczych.	10			5	15
	Razem	50			10	60

II. Wymagania wstępne

Szkolenie prowadzone jest dla oficerów w dziale maszynowym w specjalności mechanicznej na statkach o napędzie innym niż tłokowy silnik spalinowy.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Zagadnienia w zakresie podanym w treściach przeszkolenia.

IV. Umiejętności

Obsługiwanie i utrzymanie okrętowych turbin parowych i gazowych oraz siłowni turboparowych.

19. Ramowy program przeszkolenia w zakresie obsługi i konserwacji układów zasilania o napięciu przekraczającym 1 kV

3.19.	Przeszkolenie:	PRZESZKOLENIE W ZAKRESIE OBSŁUGI I KONSERWACJI UKŁADÓW ZASILANIA O NAPIĘCIU PRZEKRACZAJĄCYM 1 kV*				
	Zakres przeszkolenia:	Sekcja A-III/6 Kodeksu STCW				
	Forma zajęć:	W	C	L	S	Σ
	Liczba godzin:	20		10		30

* Przeszkolenie kończy się zaliczeniem w formie testu (wykłady) i demonstracji umiejętności (laboratorium).

I. Program przeszkolenia

Lp.	Treści przeszkolenia	Liczba godzin				
		W	C	L	S	Σ
1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Warunki rozwoju wysokonapięciowych układów przesyłowo-rozdzielczych, aspekty ekologiczne przesyłu i rozdziału energii elektrycznej. 2. Układy i elementy wysokonapięciowe na statkach morskich, stan obecny i tendencje rozwojowe, bezpieczna eksploatacja. 3. Procesy jonizacyjne i dejonizacyjne, rodzaje i kształtowanie się naprężeń elektrycznych, naprężenia dielektryków w układach uwarstwionych, układy izolacyjne laboratoryjne i eksploatacyjne. 4. Wytrzymałość dielektryków gazowych, rozwój wyładowania w dielektryku gazowym, napięcie i naprężenie krytyczne, wyładowania niezupełne i wytrzymałość elektryczna powietrza: statyczna i udarowa, wytrzymałość układów gazowo-ciśnieniowych. 5. Wytrzymałość dielektryków ciekłych, mechanizmy wyładowań w cieczach, wytrzymałość cieczowych układów izolacyjnych. 6. Wytrzymałość dielektryków stałych, mechanizmy przebicia w dielektrykach stałych, wyładowania powierzchniowe, wytrzymałość układów z izolacją stałą. 7. Wytrzymałość eksploatacyjnych układów izolacyjnych, okrętowe układy izolacyjne wysokich napięć. 8. Ogólna charakterystyka przepięć, fale przepięciowe. 9. Przepięcia wewnętrzne, dynamiczne, rezonansowe i ferorezonansowe, ziemnozwarciowe, od wyłączania prądów zwarciovych i roboczych, małych indukcyjnych i pojemnościowych. 10. Przepięcia zewnętrzne, wyładowania piorunowe, ocena zagrożenia piorunowego obiektów. 11. Ochrona przepięciowa i odgromowa, zasady ochrony odgromowej, ochronniki i urządzenia piorunochronne, koordynacja izolacji, eliminacja zakłóceń i zagrożeń napięciowych. 12. Źródła napięć probierczych, wysokonapięciowa aparatura pomiarowa, podstawowe badania probiercze wytrzymałości elektrycznej izolacji. 	20		10		30
	Razem	20		10		30

II. Wymagania wstępne

Brak.

W wyniku przeszkolenia osoba szkolona powinna nabyć wiedzę i umiejętności określone poniżej.

III. Wiedza

Ogólna charakterystyka wysokonapięciowych układów rozdzielczych i przetwarzających, używane pojęcia i określenia, kształtowanie się napiężeń elektrycznych w układach izolacyjnych, procesy jonizacyjne, rozwój wyładowań w materiałach elektroizolacyjnych, wpływ różnych parametrów na wytrzymałość elektryczną, źródła przepięć, zasady i elementy ochrony przeciwprzepięciowej, kształtowanie się wyładowań atmosferycznych i ochronę odgromową, podstawowe zasady pomiarów i badań wysokonapięciowych.

IV. Umiejętności

Identyfikowanie procesów zachodzących w materiałach elektroizolacyjnych pod wpływem napięcia, bezpieczne eksploatawanie wysokonapięciowych sieci, aparatów, urządzeń i maszyn elektrycznych, wykorzystywanie wiedzy z techniki wysokich napięć na potrzeby zabezpieczeń, automatyzacji i sterowania, wykorzystywanie dokumentacji i literatury technicznej związanej z techniką izolacyjną.

OBJAŚNIENIA

I. SYMBOLE:

- 1) Σ – suma godzin;
- 2) W – wykłady;
- 3) C – ćwiczenia;
- 4) L – laboratorium;
- 5) S – symulator.

II. SKRÓTY:

- 1) AIS (*Automatic Identification System*) – system automatycznej identyfikacji;
- 2) ARCS (*Admiralty Raster Chart System*) – system map rastrowych Admiralicji Brytyjskiej;
- 3) ARPA (*Automatic Radar Plotting Aid*) – radar z automatycznym śledzeniem ech;
- 4) ATA (*Automatic Tracking Aid*) – urządzenie do automatycznego śledzenia ech radarowych;
- 5) ECDIS (*Electronic Chart Display and Information System*) – systemy obrazowania elektronicznych map i informacji nawigacyjnych;
- 6) ECS (*Electronic Chart System*) – system map elektronicznych;
- 7) ENC (*Electronic Navigational Chart*) – elektroniczna mapa nawigacyjna;
- 8) EPA (*Electronic Plotting Aid*) – elektroniczna pomoc nakresowa;
- 9) EPIRB (*Emergency Position Indicating Radio Beacon*) – awaryjna radiopława pozycyjna;
- 10) FTP – Międzynarodowy kodeks stosowania procedur prób ogniowych, o którym mowa w rozdziale II-2 Konwencji SOLAS;
- 11) FSS – Międzynarodowy kodeks systemów bezpieczeństwa pożarowego, o którym mowa w § 1 pkt 1 obwieszczenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 21 lutego 2012 r. w sprawie podania do publicznej wiadomości niektórych przepisów Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO) dotyczących stacji atestacji urządzeń i wyposażenia statku (Dz. Urz. MTBiGM poz. 1);
- 12) GMDSS (*Global Maritime Distress and Safety System*) – Światowy Morski System Łączności Alarmowej i Bezpieczeństwa;
- 13) IAMSAR (*International Aeronautical and Maritime Search and Rescue Manual*) – Międzynarodowy lotniczy i morski poradnik poszukiwania i ratownictwa;
- 14) IBC – Międzynarodowy kodeks budowy i wyposażenia statków przewożących niebezpieczne chemikalia luzem, o którym mowa w § 1 pkt 5 obwieszczenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 9 października 2012 r. w sprawie podania do publicznej wiadomości niektórych przepisów międzynarodowych dotyczących przewozu materiałów niebezpiecznych oraz ładunków masowych statkami morskimi (Dz. Urz. MTBiGM poz. 71);
- 15) IGC – Międzynarodowy kodeks budowy i wyposażenia statków przewożących skroplone gazy luzem, o którym mowa w § 1 pkt 6 obwieszczenia Ministra Transportu,

- Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 9 października 2012 r. w sprawie podania do publicznej wiadomości niektórych przepisów międzynarodowych dotyczących przewozu materiałów niebezpiecznych oraz ładunków masowych statkami morskimi (Dz. Urz. MTBiGM poz. 71);
- 16) IMDG – Międzynarodowy morski kodeks towarów niebezpiecznych, o którym mowa w § 1 pkt 1 obwieszczenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 9 października 2012 r. w sprawie podania do publicznej wiadomości niektórych przepisów międzynarodowych dotyczących przewozu materiałów niebezpiecznych oraz ładunków masowych statkami morskimi (Dz. Urz. MTBiGM poz. 71);
  - 17) IMO – Międzynarodowa Organizacja Morska;
  - 18) ISM – Międzynarodowy kodeks zarządzania bezpieczną eksploatacją statków i zapobieganiem zanieczyszczeniu, o którym mowa w § 1 pkt 7 obwieszczenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie niektórych przepisów do Międzynarodowej konwencji o bezpieczeństwie życia na morzu, 1974 r., sporządzonej w Londynie dnia 1 listopada 1974 r. wraz z Protokołem, sporządzonym w Londynie dnia 17 lutego 1978 r.;
  - 19) ISPS – Międzynarodowy kodeks ochrony statku i obiektów portowych, o którym mowa w § 1 pkt 9 obwieszczenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie niektórych przepisów do Międzynarodowej konwencji o bezpieczeństwie życia na morzu, 1974 r., sporządzonej w Londynie dnia 1 listopada 1974 r. wraz z Protokołem, sporządzonym w Londynie dnia 17 lutego 1978 r.;
  - 20) ITU-R (*International Telecommunication Union – Radiocommunication Sector*) – Sektor Radiokomunikacji Międzynarodowego Związku Telekomunikacyjnego;
  - 21) LSA – Międzynarodowy kodeks środków ratunkowych, o którym mowa w § 1 pkt 8 obwieszczenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 9 października 2012 r. w sprawie podania do publicznej wiadomości niektórych przepisów międzynarodowych dotyczących przewozu materiałów niebezpiecznych oraz ładunków masowych statkami morskimi (Dz. Urz. MTBiGM poz. 71);
  - 22) MARPOL – Międzynarodowa konwencja o zapobieganiu zanieczyszczeniu morza przez statki, 1973, sporządzona w Londynie dnia 2 listopada 1973 r. wraz z załącznikami I, II, III, IV i V, oraz Protokołem z 1978 r. dotyczącym tej konwencji, wraz z załącznikiem I, sporządzonym w Londynie 17 lutego 1978 r. (Dz. U. z 1987 r. Nr 17, poz. 101) wraz z Protokołem z 1997 r. uzupełniającym Międzynarodową konwencję o zapobieganiu zanieczyszczeniu morza przez statki, 1973, zmodyfikowaną przynależnym do niej Protokołem z 1978 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 202, poz. 1679);
  - 23) MFAG (*Medical First Aid Guide for Use in Accidents Involving Dangerous Goods*) – poradnik pierwszej pomocy medycznej (załącznik do kodeksu IMDG);
  - 24) MLC (*Maritime Labour Convention*) – Konwencja o pracy na morzu, przyjęta przez Konferencję Ogólną Międzynarodowej Organizacji Pracy w Genewie dnia 23 lutego 2006 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 845);
  - 25) MOP – Międzynarodowa Organizacja Pracy;
  - 26) MPDM – Międzynarodowe prawo drogi morskiej;
  - 27) MRCK – Morskie Ratownicze Centrum Koordynacyjne;
  - 28) MSDS (*Material Safety Data Sheet*) – karta charakterystyki ładunku;

- 29) RCDS (*Raster Chart Display Unit*) – monitor map rastrowych;
- 30) RNC – rastrowe mapy nawigacyjne;
- 31) SAR (*Search and Rescue*) – Służba Poszukiwania i Ratownictwa;
- 32) SART (*Search and Rescue Transponder*) – transponder radarowy;
- 33) SOLAS – Międzynarodowa konwencja o bezpieczeństwie życia na morzu, 1974, sporządzona w Londynie dnia 1 listopada 1974 r. (Dz. U. z 1984 r. Nr 61, poz. 318 i 319 oraz z 1986 r. Nr 35, poz. 177) wraz z Protokołem z 1978 r. dotyczącym Międzynarodowej konwencji o bezpieczeństwie życia na morzu, 1974, sporządzonym w Londynie dnia 17 lutego 1978 r. (Dz. U. z 1984 r. Nr 61, poz. 320 i 321), i z Protokołem z 1988 r. do Międzynarodowej konwencji o bezpieczeństwie życia na morzu, 1974, sporządzonym w Londynie dnia 11 listopada 1988 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 191, poz. 1173 i 1174);
- 34) STCW – Międzynarodowa konwencja o wymaganiach w zakresie wyszkolenia marynarzy, wydawania im świadectw oraz pełnienia wacht, 1978, sporządzona w Londynie dnia 7 lipca 1978 r. (Dz. U. z 1984 r. Nr 39, poz. 201 i 202, z 1999 r. Nr 30, poz. 286 oraz z 2013 r. poz. 1092 i 1093).